

Κατευθυντήριες γραμμές

Κατευθυντήριες γραμμές 3/2018 σχετικά με το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ (άρθρο 3).

Έκδοση 2.1

12 Νοεμβρίου 2019

Ιστορικό έκδοσης

Έκδοση 2.1	7 Ιανουαρίου 2020	Αλλαγή μορφοποίησης
Έκδοση 2.0	12 Νοεμβρίου 2019	Έγκριση κατευθυντήριων γραμμών μετά από δημόσια διαβούλευση
Έκδοση 1.0	16 Νοεμβρίου 2018	Έγκριση κατευθυντήριων γραμμών για δημόσια διαβούλευση

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
1 Εφαρμογή του κριτηρίου της εγκατάστασης – άρθρο 3 παράγραφος 1.....	5
2 Εφαρμογή του κριτηρίου της στόχευσης – άρθρο 3 παράγραφος 2.....	16
3 Επεξεργασία σε τόπο όπου εφαρμόζεται το δίκαιο κράτους μέλους δυνάμει του δημόσιου διεθνούς δικαίου.....	28
4 Εκπρόσωποι υπευθύνων επεξεργασίας ή εκτελούντων την επεξεργασία μη εγκατεστημένων στην Ένωση.....	29

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων

Έχοντας υπόψη το άρθρο 70 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων¹ (ο ΓΚΠΔ ή ο κανονισμός) καθορίζεται στο άρθρο 3 του κανονισμού και αποτελεί σημαντική εξέλιξη της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων σε σύγκριση με το πλαίσιο που ορίζεται στην οδηγία 95/46/ΕΚ². Εν μέρει, ο ΓΚΠΔ επιβεβαιώνει επιλογές του νομοθέτη της ΕΕ και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στο πλαίσιο της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Ωστόσο, έχουν περιληφθεί σημαντικά νέα στοιχεία. Το σημαντικότερο είναι ότι, σε αντίθεση με τον κύριο στόχο του άρθρου 4 της οδηγίας, ο οποίος συνίστατο στον καθορισμό του κράτους μέλους του οποίου το εθνικό δίκαιο είναι εφαρμοστέο, το άρθρο 3 του ΓΚΠΔ καθορίζει το εδαφικό πεδίο εφαρμογής ενός άμεσα εφαρμοστέου κειμένου. Επιπλέον, ενώ το άρθρο 4 της οδηγίας έκανε αναφορά στην «προσφυγή σε μέσα» στο έδαφος της Ένωσης ως βάση ώστε ο υπεύθυνος επεξεργασίας που «δεν ήταν εγκατεστημένος στο έδαφος της Κοινότητας» να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, στο άρθρο 3 του ΓΚΠΔ δεν γίνεται σχετική αναφορά.

Στο άρθρο 3 του ΓΚΠΔ αποτυπώνεται η πρόθεση του νομοθέτη να διασφαλίσει την πλήρη προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων στην ΕΕ και να δημιουργήσει, από πλευράς απαιτήσεων προστασίας των δεδομένων, ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις αγορές της ΕΕ, σε ένα πλαίσιο παγκόσμιας κυκλοφορίας δεδομένων.

Το άρθρο 3 του ΓΚΠΔ καθορίζει το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού με βάση δύο κύρια κριτήρια: το κριτήριο της «εγκατάστασης», σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, και το κριτήριο της «στόχευσης», σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2. Εάν πληρούται ένα από αυτά τα δύο κριτήρια, οι σχετικές διατάξεις του ΓΚΠΔ εφαρμόζονται στη σχετική επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον οικείο υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούνται την επεξεργασία. Επιπλέον, το άρθρο 3 παράγραφος 3 επιβεβαιώνει την εφαρμογή του ΓΚΠΔ στην επεξεργασία δεδομένων σε περίπτωση που εφαρμόζεται το δίκαιο κράτους μέλους δυνάμει του δημόσιου διεθνούς δικαίου.

Μέσω κοινής ερμηνείας από τις αρχές προστασίας δεδομένων στην ΕΕ, με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές επιδιώκεται η διασφάλιση της συνεκτικής εφαρμογής του ΓΚΠΔ όταν

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).

² Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

αξιολογείται αν μια συγκεκριμένη επεξεργασία από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία εμπίπτει στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής του νέου νομικού πλαισίου της ΕΕ. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) καθορίζει και αποσαφηνίζει τα κριτήρια για τον καθορισμό της εφαρμογής του εδαφικού πεδίου εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Η εν λόγω κοινή ερμηνεία είναι επίσης σημαντική για τους υπευθύνους επεξεργασίας και τους εκτελούντες την επεξεργασία, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ, ώστε να μπορούν να αξιολογούν αν πρέπει να τηρούν τις διατάξεις του ΓΚΠΔ για συγκεκριμένη δραστηριότητα επεξεργασίας.

Δεδομένου ότι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας και οι εκτελούντες την επεξεργασία οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι στην ΕΕ αλλά ασκούν δραστηριότητες επεξεργασίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 2 υποχρεούνται να ορίζουν εκπρόσωπο στην Ένωση, οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν επίσης διευκρινίσεις τόσο σχετικά με τη διαδικασία ορισμού του εν λόγω εκπροσώπου βάσει του άρθρου 27 όσο και σχετικά με τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις του.

Κατά γενική αρχή, το ΕΣΠΔ διαβεβαιώνει ότι σε περίπτωση που η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτει στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, στην εν λόγω επεξεργασία εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις του κανονισμού. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές προσδιορίζονται τα διάφορα σενάρια που ενδέχεται να ανακύψουν, ανάλογα με το είδος των δραστηριοτήτων επεξεργασίας, την οντότητα που ασκεί τις εν λόγω δραστηριότητες επεξεργασίας ή τη γεωγραφική θέση των εν λόγω οντοτήτων, και αναλύονται οι διατάξεις που εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό οι υπεύθυνοι επεξεργασίας και οι εκτελούντες την επεξεργασία, ιδίως εκείνοι που προσφέρουν αγαθά και υπηρεσίες σε διεθνές επίπεδο, να προβαίνουν σε επιμελή και συγκεκριμένη αξιολόγηση των οικείων δραστηριοτήτων επεξεργασίας προκειμένου να προσδιορίζουν αν η σχετική επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ.

Το ΕΣΠΔ υπογραμμίζει ότι σκοπός της εφαρμογής του άρθρου 3 είναι να προσδιορίζεται αν μια συγκεκριμένη δραστηριότητα επεξεργασίας, και όχι ένα πρόσωπο (νομικό ή φυσικό), εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Κατά συνέπεια, μια συγκεκριμένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία μπορεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, ενώ κάποια άλλη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία μπορεί να μην εμπίπτει σε αυτό, ανάλογα με την εκάστοτε δραστηριότητα επεξεργασίας.

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες εγκρίθηκαν αρχικά από το ΕΣΠΔ στις 16 Νοεμβρίου, υποβλήθηκαν σε δημόσια διαβούλευση από τις 23 Νοεμβρίου 2018 έως τις 18 Ιανουαρίου 2019 και επικαιροποιήθηκαν λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων και των σχολίων που λήφθηκαν.

1 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ – ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

Το άρθρο 3 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι ο «κανονισμός εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία στην Ένωση, ανεξάρτητα από το κατά πόσο η επεξεργασία πραγματοποιείται εντός της Ένωσης».

Στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ δεν γίνεται αναφορά μόνο στην εγκατάσταση υπευθύνου επεξεργασίας, αλλά και στην εγκατάσταση εκτελούντος την επεξεργασία. Επομένως, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από εκτελούντα την επεξεργασία μπορεί επίσης να υπόκειται στο δίκαιο της ΕΕ επειδή ο εκτελών την επεξεργασία διαθέτει εγκατάσταση που βρίσκεται εντός της ΕΕ.

Το άρθρο 3 παράγραφος 1 διασφαλίζει ότι ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης του εν λόγω υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία στην Ένωση, ανεξάρτητα από τον πραγματικό τόπο στον οποίο πραγματοποιείται η επεξεργασία. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ συνιστά την υιοθέτηση μιας τρισδιάστατης προσέγγισης προκειμένου να προσδιορίζεται αν η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1.

Στις ενότητες που ακολουθούν αποσαφηνίζεται η εφαρμογή του κριτηρίου της εγκατάστασης: πρώτον, εξετάζεται ο ορισμός της «εγκατάστασης» στην ΕΕ κατά την έννοια της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, δεύτερον, εξετάζεται τι σημαίνει «επεξεργασία στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης στην Ένωση» και, τέλος, επιβεβαιώνεται ότι ο ΓΚΠΔ θα εφαρμόζεται ανεξάρτητα από το αν η επεξεργασία που πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της εν λόγω εγκατάστασης λαμβάνει χώρα εντός της Ένωσης ή όχι.

α) «Εγκατάσταση στην Ένωση»

Πριν εξεταστεί τι σημαίνει «εγκατάσταση στην Ένωση», είναι καταρχάς απαραίτητο να προσδιοριστεί ποιος είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία για μια δεδομένη δραστηριότητα επεξεργασίας. Σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 4 παράγραφος 7 του ΓΚΠΔ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας νοείται «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα». Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 8 του ΓΚΠΔ, ο εκτελών την επεξεργασία είναι «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπευθύνου της επεξεργασίας». Σύμφωνα με τη σχετική νομολογία του ΔΕΕ και προγενέστερη γνώμη της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29³, ο καθορισμός μιας οντότητας ως υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία για τους σκοπούς της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με την προστασία των δεδομένων αποτελεί βασικό στοιχείο κατά την αξιολόγηση της εφαρμογής του ΓΚΠΔ στην υπό εξέταση επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Μολονότι η έννοια της «κύριας εγκατάστασης» ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 16, στον ΓΚΠΔ δεν παρέχεται ορισμός της «εγκατάστασης» για τους σκοπούς του άρθρου 3⁴. Ωστόσο, στην αιτιολογική σκέψη 22⁵ διευκρινίζεται ότι «[η] εγκατάσταση προϋποθέτει την ουσιαστική και πραγματική άσκηση

³ Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 – Γνώμη 1/2010 σχετικά με τις έννοιες του «υπευθύνου της επεξεργασίας» και του «εκτελούντος την επεξεργασία», η οποία εκδόθηκε στις 16 Φεβρουαρίου 2010 και τελεί υπό αναθεώρηση από το ΕΣΠΔ.

⁴ Ο ορισμός της «κύριας εγκατάστασης» έχει κυρίως νόημα για τους σκοπούς του προσδιορισμού της αρμοδιότητας των ενδιαφερόμενων εποπτικών αρχών σύμφωνα με το άρθρο 56 του ΓΚΠΔ. Βλ. τις κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 για τον προσδιορισμό της επικεφαλής εποπτικής αρχής των υπευθύνων επεξεργασίας ή των εκτελούντων την επεξεργασία (16/EL WP 244 rev.01) - οι οποίες έχουν εγκριθεί από το ΕΣΠΔ.

⁵ Αιτιολογική σκέψη 22 του ΓΚΠΔ: «Κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της εγκατάστασης υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία στην Ένωση θα πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, ανεξάρτητα από το εάν η ίδια η επεξεργασία

δραστηριότητας μέσω σταθερών ρυθμίσεων. Από αυτή την άποψη, ο νομικός τύπος των ρυθμίσεων αυτών, είτε πρόκειται για παράρτημα είτε για θυγατρική με νομική προσωπικότητα, δεν είναι καθοριστικής σημασίας».

Η διατύπωση αυτή είναι πανομοιότυπη με την αντίστοιχη διατύπωση στην αιτιολογική σκέψη 19 της οδηγίας 95/46/EK, στην οποία γίνεται αναφορά σε διάφορες αποφάσεις του ΔΕΕ με τις οποίες διευρύνεται η ερμηνεία του όρου «εγκατάσταση», διαφοροποιούμενη από την τυπολατρική προσέγγιση κατά την οποία μια εταιρεία λογίζεται εγκατεστημένη αποκλειστικά στον τόπο στα μητρώα εταιρειών του οποίου είναι καταχωρισμένη⁶. Πράγματι, το ΔΕΕ αποφάνθηκε ότι η έννοια της εγκατάστασης καλύπτει κάθε πραγματική και ουσιαστικού χαρακτήρα δραστηριότητα, έστω και περιορισμένη, ασκούμενη μέσω μόνιμης εγκατάστασης⁷. Προκειμένου να προσδιοριστεί αν μια οντότητα που εδρεύει εκτός της Ένωσης διαθέτει εγκατάσταση εντός κράτους μέλους, πρέπει να εκτιμηθεί τόσο ο βαθμός μονιμότητας της εγκατάστασης όσο και ο πραγματικός χαρακτήρας της άσκησης των δραστηριοτήτων εντός του άλλου αυτού κράτους μέλους, λαμβανομένης υπόψη της συγκεκριμένης φύσης των οικονομικών δραστηριοτήτων και της σχετικής παροχής υπηρεσιών. Τούτο ισχύει ιδιαίτερα για τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με την παροχή υπηρεσιών αποκλειστικά μέσω διαδικτύου⁸.

Τα κατώτατα όρια για τη «μόνιμη εγκατάσταση»⁹ μπορεί να είναι στην πραγματικότητα αρκετά χαμηλά όταν το κέντρο δραστηριοτήτων ενός υπευθύνου επεξεργασίας αφορά την παροχή υπηρεσιών μέσω του διαδικτύου. Σε ορισμένες περιστάσεις, επομένως, η παρουσία ενός και μόνο εργαζομένου ή αντιπροσώπου μιας οντότητας εκτός ΕΕ στην Ένωση μπορεί να αποτελεί επαρκές στοιχείο για τον ορισμό μόνιμης εγκατάστασης (υπό την έννοια της «εγκατάστασης» για τους σκοπούς του άρθρου 3 παράγραφος 1) εάν ο εν λόγω εργαζόμενος ή αντιπρόσωπος ενεργεί με επαρκή βαθμό σταθερότητας. Αντιθέτως, όταν ένας εργαζόμενος έχει την έδρα του στην ΕΕ αλλά η επεξεργασία δεν πραγματοποιείται στην Ένωση στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του εργαζομένου που εδρεύει στην ΕΕ (δηλαδή η επεξεργασία συνδέεται με δραστηριότητες του υπευθύνου επεξεργασίας εκτός της ΕΕ), από την παρουσία απλώς και μόνο ενός εργαζομένου στην ΕΕ δεν έπεται ότι η επεξεργασία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Με άλλα λόγια, απλώς και μόνο η παρουσία ενός εργαζομένου στην ΕΕ δεν είναι επαρκής αυτή καθαυτή για να ενεργοποιηθεί η εφαρμογή του ΓΚΠΔ, διότι προκειμένου να μπορεί να συναχθεί ότι η επίμαχη επεξεργασία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, πρέπει επίσης να πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του εργαζομένου που εδρεύει στην ΕΕ.

Το γεγονός ότι η οντότητα εκτός ΕΕ που είναι υπεύθυνη για την επεξεργασία των δεδομένων δεν διαθέτει ούτε θυγατρική ούτε υποκατάστημα σε κράτος μέλος δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να έχει εγκατάσταση στο κράτος αυτό υπό την έννοια της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων. Παρότι η έννοια της εγκατάστασης είναι ευρεία, υπόκειται σε περιορισμούς. Δεν είναι δυνατόν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι μια οντότητα εκτός ΕΕ διαθέτει εγκατάσταση στην Ένωση

πραγματοποιείται εντός Ένωσης. Η εγκατάσταση προϋποθέτει την ουσιαστική και πραγματική άσκηση δραστηριότητας μέσω σταθερών ρυθμίσεων. Από αυτή την άποψη, ο νομικός τύπος των ρυθμίσεων αυτών, είτε πρόκειται για παράρτημα είτε για θυγατρική με νομική προσωπικότητα, δεν είναι καθοριστικής σημασίας.»

⁶ Βλ. ειδικότερα *Google Spain SL, Google Inc. κατά AEPD, Mario Costeja González (C-131/12)*, *Weltimmo κατά NAIH (C-230/14)*, *Verein für Konsumenteninformation κατά Amazon EU (C-191/15)* και *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16)*.

⁷ *Weltimmo*, σκέψη 31.

⁸ *Weltimmo*, σκέψη 29.

⁹ *Weltimmo*, σκέψη 30.

απλώς και μόνο λόγω του ότι στο κράτος αυτό είναι προσβάσιμος ο ιστότοπος της επίμαχης επιχείρησης¹⁰.

Παράδειγμα 1: Μια επιχείρηση στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας με έδρα στις ΗΠΑ διαθέτει υποκατάστημα στις Βρυξέλλες το οποίο ανήκει εξ ολοκλήρου στην ιδιοκτησία της και επιβλέπει το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας και της διαφήμισης.

Το υποκατάστημα του Βελγίου μπορεί να θεωρηθεί μόνιμη εγκατάσταση, η οποία ασκεί πραγματικές και ουσιαστικού χαρακτήρα δραστηριότητες λαμβανομένης υπόψη της φύσης της οικονομικής δραστηριότητας που ασκεί η επιχείρηση στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας. Ως εκ τούτου, το υποκατάστημα του Βελγίου θα μπορούσε να θεωρηθεί εγκατάσταση στην Ένωση κατά την έννοια του ΓΚΠΔ.

Αφού συναχθεί το συμπέρασμα ότι ένας υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία είναι εγκατεστημένος στην ΕΕ, θα πρέπει στη συνέχεια να διενεργείται συγκεκριμένη ανάλυση προκειμένου να προσδιοριστεί κατά πόσο η επίμαχη επεξεργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της συγκεκριμένης εγκατάστασης, ώστε να διαπιστωθεί αν έχει εφαρμογή το άρθρο 3 παράγραφος 1. Εάν υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία εγκατεστημένος εκτός Ένωσης ασκεί «πραγματική και ουσιαστικού χαρακτήρα δραστηριότητα, έστω και περιορισμένη», μέσω «μόνιμης εγκατάστασης», ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή (π.χ. θυγατρική, υποκατάστημα, παράρτημα κ.λπ.), στο έδαφος κράτους μέλους, μπορεί να θεωρηθεί ότι ο εν λόγω υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία διαθέτει εγκατάσταση στο συγκεκριμένο κράτος μέλος¹¹. Είναι συνεπώς σημαντικό να εξετάζεται κατά πόσο η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται «στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας» εγκατάστασης αυτού του είδους, όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 22.

β) Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διεξάγεται «στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων» μιας εγκατάστασης

Στο άρθρο 3 παράγραφος 1 επιβεβαιώνεται ότι δεν απαιτείται να πραγματοποιείται κατ' ανάγκη η επίμαχη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα «από» την ίδια την οικεία εγκατάσταση στην ΕΕ· ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία θα υπόκειται στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον ΓΚΠΔ όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται «στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων» της οικείας εγκατάστασης στην Ένωση. Το ΕΣΠΔ συνιστά να προσδιορίζεται κατά περίπτωση και βάσει συγκεκριμένης ανάλυσης κατά πόσο η επεξεργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο μιας εγκατάστασης του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία στην Ένωση για τους σκοπούς του άρθρου 3 παράγραφος 1. Κάθε σενάριο πρέπει να εξετάζεται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών περιστάσεων της υπόθεσης.

Το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι, για τους σκοπούς του άρθρου 3 παράγραφος 1, η έννοια της «επεξεργασίας στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία» πρέπει να ερμηνεύεται λαμβανομένης υπόψη της σχετικής νομολογίας. Από τη μία

¹⁰ ΔΕΕ, Verein für Konsumenteninformation κατά Amazon EU Sarl, υπόθεση C-191/15, 28 Ιουλίου 2016, σκέψη 76 (εφεξής «Verein für Konsumenteninformation»).

¹¹ Βλ. ειδικότερα σκέψη 29 της απόφασης Weltimmo, στην οποία δίνεται έμφαση σε μια ευέλικτη ερμηνεία της έννοιας της «εγκαταστάσεως» και διευκρινίζεται ότι «πρέπει να εκτιμηθεί τόσο ο βαθμός μονιμότητας της εγκαταστάσεως όσο και ο πραγματικός χαρακτήρας της ασκήσεως των δραστηριοτήτων εντός του άλλου αυτού κράτους μέλους, λαμβανομένης υπόψη της συγκεκριμένης φύσεως των οικονομικών δραστηριοτήτων και της σχετικής παροχής υπηρεσιών».

πλευρά, λαμβανομένης υπόψη της επίτευξης του σκοπού της διασφάλισης αποτελεσματικής και πλήρους προστασίας, η φράση «στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης» δεν μπορεί να ερμηνεύεται υπό στενή έννοια¹². Από την άλλη πλευρά, η ύπαρξη εγκατάστασης κατά την έννοια του ΓΚΠΔ δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται με υπερβολικά ευρύ τρόπο ώστε να συνάγεται το συμπέρασμα ότι κάθε παρουσία εγκατάστασης στην ΕΕ, ακόμη και αν η σύνδεσή της με τις δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων μιας οντότητας εκτός ΕΕ είναι εξαιρετικά απομακρυσμένη, αρκεί για να θεωρηθεί ότι η εν λόγω επεξεργασία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων. Ορισμένες εμπορικές δραστηριότητες που ασκούνται εντός κράτους μέλους από οντότητα εκτός ΕΕ μπορεί πράγματι να απέχουν τόσο πολύ από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την εν λόγω οντότητα, ώστε η ύπαρξη της εμπορικής δραστηριότητας στην ΕΕ να μην αρκεί για να τοποθετηθεί η εν λόγω επεξεργασία δεδομένων από την οντότητα εκτός ΕΕ στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων¹³.

Η εξέταση των δύο παραγόντων που παρατίθενται κατωτέρω μπορεί να συμβάλει στον προσδιορισμό του κατά πόσο η επεξεργασία πραγματοποιείται από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία στο πλαίσιο της εγκατάστασής του στην Ένωση.

i) Σχέση μεταξύ ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία δεδομένων εκτός της Ένωσης και της τοπικής του εγκατάστασης στην Ένωση

Οι δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία δεδομένων εγκατεστημένου εκτός της ΕΕ μπορεί να είναι αδιάσπαστα συνδεδεμένες με τις δραστηριότητες μιας τοπικής εγκατάστασης εντός κράτους μέλους και, ως εκ τούτου, μπορούν να ενεργοποιήσουν την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ, ακόμη και αν η εν λόγω τοπική εγκατάσταση δεν διαδραματίζει στην πραγματικότητα κανέναν ρόλο στην επεξεργασία δεδομένων καθαυτή¹⁴. Εάν από κατά περίπτωση ανάλυση των πραγματικών περιστατικών καταδειχθεί ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία εκτός της ΕΕ είναι αδιάσπαστα συνδεδεμένη με τις δραστηριότητες μιας εγκατάστασης της ΕΕ, η νομοθεσία της ΕΕ εφαρμόζεται στην εν λόγω επεξεργασία που πραγματοποιείται από την οντότητα εκτός ΕΕ, ανεξάρτητα από το αν η εγκατάσταση στην ΕΕ διαδραματίζει ρόλο στην εν λόγω επεξεργασία δεδομένων¹⁵.

ii) Είσπραξη εσόδων στην Ένωση

Η είσπραξη εσόδων εντός της ΕΕ από τοπική εγκατάσταση, στον βαθμό που οι σχετικές δραστηριότητες μπορούν να θεωρηθούν «αδιάσπαστα συνδεδεμένες» με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται εκτός της ΕΕ και με πρόσωπα εντός της ΕΕ, μπορεί να αποτελεί ένδειξη επεξεργασίας από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία εκτός ΕΕ που πραγματοποιείται «στο πλαίσιο των

¹² Weltimmo, σκέψη 25, και Google Spain, σκέψη 53.

¹³ Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29, Επικαιροποίηση WP 179 – Επικαιροποίηση της γνώμης 8/2010 για το εφαρμοστέο δίκαιο υπό το πρίσμα της απόφασης του ΔΕΕ στην υπόθεση Google Spain, 16 Δεκεμβρίου 2015.

¹⁴ ΔΕΕ, Google Spain, υπόθεση C-131/12.

¹⁵ Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29, Επικαιροποίηση WP 179 – Επικαιροποίηση της γνώμης 8/2010 για το εφαρμοστέο δίκαιο υπό το πρίσμα της απόφασης του ΔΕΕ στην υπόθεση Google Spain, 16 Δεκεμβρίου 2015.

δραστηριοτήτων της εγκατάστασης στην ΕΕ» και μπορεί να αρκεί ώστε να συναχθεί η εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ στην εν λόγω επεξεργασία¹⁶.

Το ΕΣΠΑ συνιστά οι οργανισμοί εκτός ΕΕ να διενεργούν αξιολόγηση των οικείων δραστηριοτήτων επεξεργασίας προκειμένου να προσδιορίζεται, καταρχάς, αν υποβάλλονται σε επεξεργασία δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και να εντοπίζονται, κατά δεύτερον, πιθανές συνδέσεις μεταξύ της δραστηριότητας για την οποία τα δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία και των δραστηριοτήτων κάθε παρουσίας του οργανισμού στην Ένωση. Εάν διαπιστωθεί σύνδεση αυτού του είδους, η φύση της εν λόγω σύνδεσης θα είναι καθοριστικής σημασίας για τον προσδιορισμό της εφαρμογής του ΓΚΠΔ στην επίμαχη επεξεργασία και πρέπει να αξιολογείται, μεταξύ άλλων, βάσει των δύο στοιχείων που αναφέρονται ανωτέρω.

Παράδειγμα 2: Ένας ιστότοπος ηλεκτρονικού εμπορίου τελεί υπό τη διαχείριση μιας επιχείρησης που εδρεύει στην Κίνα. Οι δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της επιχείρησης ασκούνται αποκλειστικά στην Κίνα. Η κινεζική επιχείρηση προέβη στην εγκατάσταση ευρωπαϊκού γραφείου στο Βερολίνο με σκοπό τη διοργάνωση και την υλοποίηση δραστηριοτήτων εμπορικής προώθησης και εκστρατειών μάρκετινγκ στις αγορές της ΕΕ.

Στην περίπτωση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι οι δραστηριότητες του ευρωπαϊκού γραφείου στο Βερολίνο είναι αδιάσπαστα συνδεδεμένες με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται από τον κινεζικό ιστότοπο ηλεκτρονικού εμπορίου, στον βαθμό που οι δραστηριότητες εμπορικής προώθησης και οι εκστρατείες μάρκετινγκ στις αγορές της ΕΕ εξυπηρετούν κυρίως τον σκοπό της εξασφάλισης κέρδους από την υπηρεσία που προσφέρεται μέσω του ιστοτόπου ηλεκτρονικού εμπορίου. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την κινεζική επιχείρηση σε σχέση με τις πωλήσεις στην ΕΕ είναι πράγματι αδιάσπαστα συνδεδεμένη με τις δραστηριότητες του ευρωπαϊκού γραφείου στο Βερολίνο που αφορούν την εμπορική προώθηση και τις εκστρατείες μάρκετινγκ στην αγορά της ΕΕ. Επομένως, μπορεί να θεωρηθεί ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την κινεζική επιχείρηση σε σχέση με τις πωλήσεις στην ΕΕ πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του ευρωπαϊκού γραφείου, το οποίο ενεργεί ως εγκατάσταση στην Ένωση. Ως εκ τούτου, η εν λόγω δραστηριότητα επεξεργασίας από την κινεζική επιχείρηση θα υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του συγκεκριμένου κανονισμού.

Παράδειγμα 3: Μια αλυσίδα ξενοδοχείων και θερέτρων στη Νότια Αφρική προσφέρει πακέτα διακοπών μέσω του ιστοτόπου της, ο οποίος είναι διαθέσιμος στην αγγλική, τη γερμανική, τη γαλλική και την ισπανική γλώσσα. Η επιχείρηση δεν διαθέτει γραφείο, εκπροσώπηση ή μόνιμη εγκατάσταση στην ΕΕ.

Στην περίπτωση αυτή, ελλείψει εκπροσώπησης ή μόνιμης εγκατάστασης της αλυσίδας ξενοδοχείων και θερέτρων στο έδαφος της Ένωσης, φαίνεται ότι καμία συνδεδεμένη οντότητα με τον συγκεκριμένο υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων στη Νότια Αφρική δεν μπορεί να χαρακτηριστεί εγκατάσταση στην ΕΕ κατά την έννοια του ΓΚΠΔ. Ως εκ τούτου, η επίμαχη επεξεργασία δεν μπορεί να υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του συγκεκριμένου κανονισμού.

¹⁶ Αυτό μπορεί ενδεχομένως να ισχύει, για παράδειγμα, για οποιονδήποτε αλλοδαπό φορέα επιχείρησης με γραφείο πωλήσεων ή κάποια άλλη παρουσία στην ΕΕ, ακόμη και αν το εν λόγω γραφείο δεν έχει ρόλο στην πραγματική επεξεργασία δεδομένων, ιδίως όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο της δραστηριότητας πωλήσεων στην ΕΕ και οι δραστηριότητες της εγκατάστασης έχουν ως στόχο τους κατοίκους των κρατών μελών στα οποία βρίσκεται η εγκατάσταση (επικαιροποίηση WP179).

Ωστόσο, πρέπει να διενεργείται συγκεκριμένη ανάλυση προκειμένου να διαπιστωθεί αν η επεξεργασία που πραγματοποιείται από τον εν λόγω υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων που είναι εγκατεστημένος εκτός της ΕΕ μπορεί να υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2.

γ) Εφαρμογή του ΓΚΠΔ στην εγκατάσταση ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία στην Ένωση, ανεξάρτητα από το κατά πόσο η επεξεργασία πραγματοποιείται εντός της Ένωσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία στην Ένωση ενεργοποιεί την εφαρμογή του ΓΚΠΔ και των συναφών υποχρεώσεων για τον οικείο υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία δεδομένων.

Στο κείμενο του ΓΚΠΔ διευκρινίζεται ότι ο κανονισμός εφαρμόζεται στην επεξεργασία στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης στην Ένωση «*ανεξάρτητα από το κατά πόσο η επεξεργασία πραγματοποιείται εντός της Ένωσης*». Η εφαρμογή του ΓΚΠΔ στις δραστηριότητες επεξεργασίας ενεργοποιείται από την παρουσία, μέσω εγκατάστασης, ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία δεδομένων στην ΕΕ και από το γεγονός ότι πραγματοποιείται επεξεργασία στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της εν λόγω εγκατάστασης. Επομένως, ο τόπος της επεξεργασίας δεν ασκεί επιρροή στον προσδιορισμό του αν η επεξεργασία, η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης στην ΕΕ, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ.

Παράδειγμα 4: Μια γαλλική επιχείρηση έχει αναπτύξει μια εφαρμογή συνεπιβατισμού, η οποία απευθύνεται αποκλειστικά σε πελάτες στο Μαρόκο, την Αλγερία και την Τυνησία. Η υπηρεσία είναι διαθέσιμη μόνο στις εν λόγω τρεις χώρες, αλλά όλες οι δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ασκούνται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων στη Γαλλία.

Παρότι η συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται σε χώρες εκτός της ΕΕ, η επακόλουθη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εν προκειμένω διεξάγεται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης ενός υπευθύνου επεξεργασίας δεδομένων στην Ένωση. Ως εκ τούτου, ακόμη και αν η επεξεργασία αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποκειμένων δεδομένων τα οποία δεν βρίσκονται στην Ένωση, οι διατάξεις του ΓΚΠΔ εφαρμόζονται στην επεξεργασία που πραγματοποιείται από τη γαλλική επιχείρηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1.

Παράδειγμα 5: Μια φαρμακευτική εταιρεία με έδρα στη Στοκχόλμη διατηρεί το σύνολο των οικείων δραστηριοτήτων επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όσον αφορά τα δεδομένα των κλινικών δοκιμών της στο υποκατάστημά της με έδρα τη Σιγκαπούρη.

Στην περίπτωση αυτή, μολονότι οι δραστηριότητες επεξεργασίας ασκούνται στη Σιγκαπούρη, η εν λόγω επεξεργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της φαρμακευτικής εταιρείας με έδρα στη Στοκχόλμη, δηλαδή στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων υπευθύνου επεξεργασίας δεδομένων εγκατεστημένου στην Ένωση. Ως εκ τούτου, στη συγκεκριμένη επεξεργασία εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 1.

Κατά τον καθορισμό του εδαφικού πεδίου εφαρμογής του ΓΚΠΔ, η γεωγραφική θέση θα αποτελεί σημαντικό στοιχείο βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 1 όσον αφορά τον τόπο εγκατάστασης:

- του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία (είναι εγκατεστημένος εντός ή εκτός της Ένωσης);

- κάθε επιχειρηματικής παρουσίας ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία εκτός ΕΕ (διαθέτει εγκατάσταση στην Ένωση);).

Ωστόσο, η γεωγραφική θέση δεν αποτελεί σημαντικό στοιχείο για τους σκοπούς του άρθρου 3 παράγραφος 1 όσον αφορά τον τόπο στον οποίο πραγματοποιείται η επεξεργασία ή όσον αφορά την τοποθεσία στην οποία βρίσκονται τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα των δεδομένων.

Το κείμενο του άρθρου 3 παράγραφος 1 δεν περιορίζει την εφαρμογή του ΓΚΠΔ στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσώπων που βρίσκονται στην Ένωση. Το ΕΣΠΔ θεωρεί, επομένως, ότι κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία στην Ένωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική θέση ή την ιθαγένεια του υποκειμένου των δεδομένων του οποίου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία. Η προσέγγιση αυτή υποστηρίζεται από την αιτιολογική σκέψη 14 του ΓΚΠΔ, η οποία αναφέρει ότι «[η] προστασία που παρέχει ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ισχύει για τα φυσικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως ιθαγένειας ή τόπου διαμονής, σε σχέση με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τους».

δ) Εφαρμογή του κριτηρίου της εγκατάστασης στον υπεύθυνο επεξεργασίας και τον εκτελούντα την επεξεργασία

Όσον αφορά τις δραστηριότητες επεξεργασίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 1, το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι οι εν λόγω διατάξεις εφαρμόζονται στους υπευθύνους επεξεργασίας και τους εκτελούντες την επεξεργασία των οποίων οι δραστηριότητες επεξεργασίας ασκούνται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της αντίστοιχης εγκατάστασής τους στην ΕΕ. Παρότι αναγνωρίζει ότι οι απαιτήσεις για τον καθορισμό της σχέσης μεταξύ ενός υπευθύνου επεξεργασίας και ενός εκτελούντος την επεξεργασία¹⁷ δεν διαφοροποιούνται σε συνάρτηση με τη γεωγραφική θέση της εγκατάστασης ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή ενός εκτελούντος την επεξεργασία, το ΕΣΠΔ είναι της άποψης ότι όταν πρόκειται για τον προσδιορισμό των διαφόρων υποχρεώσεων που ενεργοποιούνται από την εφαρμογή του ΓΚΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, η επεξεργασία από κάθε οντότητα πρέπει να εξετάζεται χωριστά.

Ο ΓΚΠΔ προβλέπει διαφορετικές και ειδικές διατάξεις ή υποχρεώσεις που ισχύουν για τους υπευθύνους επεξεργασίας και τους εκτελούντες την επεξεργασία δεδομένων και, υπό την έννοια αυτή, σε περίπτωση που υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία δεδομένων υπόκειται στον ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 1, ισχύουν και οι σχετικές υποχρεώσεις που υπέχουν κατ' αντιστοιχία και χωριστά. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ εκτιμά κυρίως ότι ένας εκτελών την επεξεργασία στην ΕΕ δεν θα πρέπει να θεωρείται εγκατάσταση ενός υπευθύνου επεξεργασίας δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 απλώς και μόνο λόγω του καθεστώτος του ως εκτελούντος την επεξεργασία για λογαριασμό ενός υπευθύνου επεξεργασίας.

¹⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 28, το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει ότι οι δραστηριότητες επεξεργασίας που ασκούνται από εκτελούντα την επεξεργασία για λογαριασμό υπευθύνου επεξεργασίας διέπονται από σύμβαση ή άλλη νομική πράξη υπαγόμενη στο δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους, που δεσμεύει τον εκτελούντα την επεξεργασία σε σχέση με τον υπεύθυνο επεξεργασίας, και ότι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας χρησιμοποιούν μόνο εκτελούντες την επεξεργασία που παρέχουν επαρκείς διαβεβαιώσεις για την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων, κατά τρόπο ώστε η επεξεργασία να πληροί τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και να διασφαλίζεται η προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

Η ύπαρξη σχέσης μεταξύ ενός υπευθύνου επεξεργασίας και ενός εκτελούντος την επεξεργασία δεν ενεργοποιεί κατ' ανάγκη την εφαρμογή του ΓΚΠΔ και στους δύο σε περίπτωση που μία από τις εν λόγω δύο οντότητες δεν είναι εγκατεστημένη στην Ένωση.

Ένας οργανισμός ο οποίος επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό, και κατ' εντολή, άλλου οργανισμού (η επιχείρηση-πελάτης) ενεργεί ως εκτελών την επεξεργασία για την επιχείρηση-πελάτη (ο υπεύθυνος επεξεργασίας). Σε περίπτωση που ένας εκτελών την επεξεργασία είναι εγκατεστημένος στην Ένωση, απαιτείται να τηρεί τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους εκτελούντες την επεξεργασία από τον ΓΚΠΔ (οι «υποχρεώσεις του εκτελούντος την επεξεργασία βάσει του ΓΚΠΔ»). Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας που δίνει εντολή στον εκτελούντα την επεξεργασία βρίσκεται επίσης στην Ένωση, ο εν λόγω υπεύθυνος επεξεργασίας απαιτείται να τηρεί τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους υπευθύνους επεξεργασίας από τον ΓΚΠΔ (οι «υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας βάσει του ΓΚΠΔ»). Δραστηριότητα επεξεργασίας η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, κατά την άσκησή της από εκτελούντα την επεξεργασία, δεν εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού απλώς και μόνο επειδή ο υπεύθυνος επεξεργασίας δίνει εντολή σε εκτελούντα την επεξεργασία μη εγκατεστημένο στην Ένωση να πραγματοποιήσει την εν λόγω επεξεργασία για λογαριασμό του.

ι) Επεξεργασία από υπεύθυνο επεξεργασίας εγκατεστημένο στην ΕΕ ο οποίος δίνει εντολή σε εκτελούντα την επεξεργασία μη εγκατεστημένο στην Ένωση

Σε περίπτωση που ένας υπεύθυνος επεξεργασίας ο οποίος υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ επιλέγει να χρησιμοποιήσει εκτελούντα την επεξεργασία που βρίσκεται εκτός της Ένωσης για συγκεκριμένη δραστηριότητα επεξεργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας εξακολουθεί να υποχρεούται να διασφαλίσει με σύμβαση ή άλλη νομική πράξη ότι ο εκτελών την επεξεργασία επεξεργάζεται τα δεδομένα σύμφωνα με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Το άρθρο 28 παράγραφος 3 προβλέπει ότι η επεξεργασία από τον εκτελούντα την επεξεργασία διέπεται από σύμβαση ή άλλη νομική πράξη. Ως εκ τούτου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να μεριμνά για τη σύναψη σύμβασης με τον εκτελούντα την επεξεργασία στην οποία περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 28 παράγραφος 3. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τηρεί τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει του άρθρου 28 παράγραφος 1 – δηλαδή να χρησιμοποιεί μόνο εκτελούντα την επεξεργασία που παρέχει επαρκείς διαβεβαιώσεις για την εφαρμογή μέτρων, κατά τρόπο ώστε η επεξεργασία να πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού και να προστατεύονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων–, είναι πιθανό ο υπεύθυνος επεξεργασίας να πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο επιβολής, στο πλαίσιο σύμβασης, των υποχρεώσεων που προβλέπονται στον ΓΚΠΔ για τους εκτελούντες την επεξεργασία που υπόκεινται σε αυτόν. Αυτό σημαίνει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να διασφαλίσει ότι ο εκτελών την επεξεργασία που δεν υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ τηρεί τις υποχρεώσεις που διέπονται από σύμβαση ή άλλη νομική πράξη υπαγόμενη στο δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους, όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 3.

Επομένως, ο εκτελών την επεξεργασία που βρίσκεται εκτός της Ένωσης θα υπόκειται έμμεσα σε ορισμένες υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τους υπευθύνους επεξεργασίας που υπόκεινται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ δυνάμει συμβατικών ρυθμίσεων σύμφωνα με το άρθρο 28. Επιπλέον, είναι πιθανό να εφαρμόζονται οι διατάξεις του κεφαλαίου V του ΓΚΠΔ.

Παράδειγμα 6: Ένα φινλανδικό ερευνητικό ίδρυμα διεξάγει έρευνα σχετικά με τον λαό των Σάμι. Το ίδρυμα δρομολογεί ένα έργο το οποίο αφορά μόνο τον λαό των Σάμι στη Ρωσία. Για το έργο αυτό το ίδρυμα χρησιμοποιεί έναν εκτελούντα την επεξεργασία που εδρεύει στον Καναδά.

Ο Φινλανδός υπεύθυνος επεξεργασίας έχει καθήκον να χρησιμοποιεί μόνο εκτελούντες την επεξεργασία που παρέχουν επαρκείς διαβεβαιώσεις για την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων, κατά τρόπο ώστε η επεξεργασία να πληροί τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και να διασφαλίζεται η προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Ο Φινλανδός υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να συνάψει με τον Καναδό εκτελούντα την επεξεργασία σύμβαση επεξεργασίας δεδομένων, και τα καθήκοντα του εκτελούντος την επεξεργασία θα ορίζονται στην εν λόγω νομική πράξη.

ii) Επεξεργασία στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης ενός εκτελούντος την επεξεργασία στην Ένωση

Ενώ η νομολογία παρέχει σαφή ερμηνεία των επιπτώσεων της επεξεργασίας που πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης του υπευθύνου επεξεργασίας στην ΕΕ, οι επιπτώσεις της επεξεργασίας που πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης ενός εκτελούντος την επεξεργασία στην ΕΕ είναι λιγότερο σαφές.

Το ΕΣΠΔ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να εξετάζεται χωριστά η εγκατάσταση του υπευθύνου επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία όταν πρόκειται να προσδιοριστεί κατά πόσο κάθε συμβαλλόμενο μέρος είναι από μόνο του «εγκατεστημένο στην Ένωση».

Το πρώτο ερώτημα είναι αν ο ίδιος ο υπεύθυνος επεξεργασίας διαθέτει εγκατάσταση στην Ένωση και αν πραγματοποιεί την επεξεργασία στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της εν λόγω εγκατάστασης. Με την προϋπόθεση ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν θεωρείται ότι πραγματοποιεί επεξεργασία στο πλαίσιο της δικής του εγκατάστασης εντός της Ένωσης, ο εν λόγω υπεύθυνος επεξεργασίας δεν θα υπόκειται στις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας βάσει του ΓΚΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 (αν και μπορεί να υπόκειται ωστόσο στις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 2). Εκτός εάν υπεισέρχονται άλλοι παράγοντες, η εγκατάσταση του εκτελούντος την επεξεργασία στην ΕΕ δεν θεωρείται εγκατάσταση όσον αφορά τον υπεύθυνο επεξεργασίας.

Το χωριστό ερώτημα που τίθεται στη συνέχεια είναι αν ο εκτελών την επεξεργασία πραγματοποιεί επεξεργασία στο πλαίσιο της εγκατάστασής του εντός της Ένωσης. Εάν η απάντηση είναι καταφατική, ο εκτελών την επεξεργασία θα υπόκειται στις υποχρεώσεις του εκτελούντος την επεξεργασία βάσει του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 1. Αυτό, ωστόσο, δεν συνεπάγεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας εκτός ΕΕ υπόκειται στις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας βάσει του ΓΚΠΔ. Με άλλα λόγια, ένας υπεύθυνος επεξεργασίας «εκτός ΕΕ» (όπως περιγράφεται ανωτέρω) δεν θα υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ απλώς και μόνο επειδή επιλέγει να χρησιμοποιήσει έναν εκτελούντα την επεξεργασία στην Ένωση.

Δίνοντας εντολή σε εκτελούντα την επεξεργασία στην Ένωση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας που δεν υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ δεν πραγματοποιεί επεξεργασία «στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του εκτελούντος την επεξεργασία στην Ένωση». Η επεξεργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο των ιδίων δραστηριοτήτων του υπευθύνου επεξεργασίας· ο εκτελών την επεξεργασία παρέχει απλώς μια υπηρεσία επεξεργασίας¹⁸ η οποία δεν είναι «αδιάσπαστα συνδεδεμένη» με τις δραστηριότητες του υπευθύνου επεξεργασίας. Όπως αναφέρεται ανωτέρω, στην περίπτωση εκτελούντος την επεξεργασία δεδομένων εγκατεστημένου στην Ένωση που πραγματοποιεί επεξεργασία για λογαριασμό υπευθύνου επεξεργασίας δεδομένων εγκατεστημένου εκτός της Ένωσης που δεν υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2, το ΕΣΠΔ φρονεί ότι οι δραστηριότητες επεξεργασίας του υπευθύνου επεξεργασίας δεδομένων δεν θεωρείται ότι εμπίπτουν στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ απλώς και μόνο επειδή τα

¹⁸ Η προσφορά υπηρεσίας επεξεργασίας σε αυτό το πλαίσιο δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε προσφορά υπηρεσίας σε υποκείμενα δεδομένων στην Ένωση.

δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία για λογαριασμό του από εκτελούντα την επεξεργασία εγκατεστημένο στην Ένωση. Ωστόσο, παρότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων δεν είναι εγκατεστημένος στην Ένωση και δεν υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2, ο εκτελών την επεξεργασία δεδομένων, ο οποίος είναι εγκατεστημένος στην Ένωση, θα υπόκειται στις σχετικές διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 1.

Παράδειγμα 7: Μια μεξικανική εταιρεία λιανικού εμπορίου συνάπτει σύμβαση με εκτελούντα την επεξεργασία εγκατεστημένο στην Ισπανία για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τους πελάτες της μεξικανικής εταιρείας. Η μεξικανική εταιρεία προσφέρει και κατευθύνει τις υπηρεσίες της αποκλειστικά στη μεξικανική αγορά και η επεξεργασία που πραγματοποιεί αφορά αποκλειστικά υποκείμενα δεδομένων που βρίσκονται εκτός της Ένωσης.

Στην περίπτωση αυτή, η μεξικανική εταιρεία λιανικού εμπορίου δεν στοχεύει πρόσωπα που βρίσκονται στο έδαφος της Ένωσης μέσω της προσφοράς προϊόντων ή υπηρεσιών ούτε παρακολουθεί τη συμπεριφορά προσώπων στο έδαφος της Ένωσης. Επομένως, η επεξεργασία από τον υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων, ο οποίος είναι εγκατεστημένος εκτός της Ένωσης, δεν υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2.

Οι διατάξεις του ΓΚΠΔ δεν εφαρμόζονται στον υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 διότι δεν υποβάλλει σε επεξεργασία δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης στην Ένωση. Ο εκτελών την επεξεργασία δεδομένων είναι εγκατεστημένος στην Ισπανία και, ως εκ τούτου, η επεξεργασία που πραγματοποιεί εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1. Ο εκτελών την επεξεργασία θα υποχρεούται να τηρεί τις υποχρεώσεις του εκτελούντος την επεξεργασία που επιβάλλονται από τον κανονισμό για κάθε επεξεργασία που πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του.

Εάν πρόκειται για εκτελούντα την επεξεργασία δεδομένων εγκατεστημένο στην Ένωση που πραγματοποιεί επεξεργασία για λογαριασμό υπευθύνου επεξεργασίας δεδομένων ο οποίος δεν διαθέτει εγκατάσταση στην Ένωση για τους σκοπούς της δραστηριότητας επεξεργασίας και δεν εμπίπτει στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2, ο συγκεκριμένος εκτελών την επεξεργασία θα υπόκειται στις ακόλουθες σχετικές διατάξεις του ΓΚΠΔ που εφαρμόζονται άμεσα στους εκτελούντες την επεξεργασία δεδομένων:

- στις υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους εκτελούντες την επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφοι 2, 3, 4, 5 και 6, όσον αφορά το καθήκον σύναψης σύμβασης επεξεργασίας δεδομένων, με εξαίρεση τις υποχρεώσεις που αφορούν την παροχή συνδρομής στον υπεύθυνο επεξεργασίας δεδομένων για την τήρηση των υποχρεώσεων (υπευθύνου επεξεργασίας) που υπέχει ο ίδιος βάσει του ΓΚΠΔ·
- ο εκτελών την επεξεργασία και κάθε πρόσωπο που ενεργεί υπό την εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, το οποίο έχει πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, επεξεργάζεται τα εν λόγω δεδομένα μόνον κατ' εντολή του υπευθύνου επεξεργασίας, εκτός εάν υποχρεούται προς τούτο από το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 29 και το άρθρο 32 παράγραφος 4·
- κατά περίπτωση, ο εκτελών την επεξεργασία τηρεί αρχείο όλων των κατηγοριών επεξεργασίας που διεξάγονται εκ μέρους του υπευθύνου επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 2·
- κατά περίπτωση, ο εκτελών την επεξεργασία συνεργάζεται, κατόπιν αιτήματος, με την εποπτική αρχή για την άσκηση των καθηκόντων της, σύμφωνα με το άρθρο 31·
- ο εκτελών την επεξεργασία εφαρμόζει τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας έναντι των κινδύνων, σύμφωνα με το άρθρο 32·

- ο εκτελών την επεξεργασία ενημερώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας αμελλητί, μόλις αντιληφθεί παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 33·
- κατά περίπτωση, ο εκτελών την επεξεργασία ορίζει υπεύθυνο προστασίας δεδομένων, σύμφωνα με τα άρθρα 37 και 38·
- τις διατάξεις για τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς, σύμφωνα με το κεφάλαιο V.

Επιπλέον, δεδομένου ότι η εν λόγω επεξεργασία θα πραγματοποιείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μιας εγκατάστασης ενός εκτελούντος την επεξεργασία στην Ένωση, το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει ότι ο εκτελών την επεξεργασία θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η επεξεργασία που πραγματοποιεί παραμένει σύνομη όσον αφορά τις λοιπές υποχρεώσεις που απορρέουν από το ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο. Το άρθρο 28 παράγραφος 3 ορίζει επίσης ότι «ο εκτελών την επεξεργασία ενημερώνει αμέσως τον υπεύθυνο επεξεργασίας, εάν, κατά την άποψή του, κάποια εντολή παραβιάζει τον παρόντα κανονισμό ή άλλες ενωσιακές ή εθνικές διατάξεις περί προστασίας δεδομένων».

Συντασσόμενο με τις θέσεις που έχει διατυπώσει προγενέστερα η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29, το ΕΣΠΔ είναι της άποψης ότι το έδαφος της Ένωσης δεν μπορεί να χρησιμοποιείται ως «χώρος ευκαιρίας δεδομένων», για παράδειγμα όταν μια δραστηριότητα επεξεργασίας εγείρει απαράδεκτα δεοντολογικά ζητήματα¹⁹, και ότι ορισμένες νομικές υποχρεώσεις που βαίνουν πέραν της εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, ιδίως όσον αφορά ευρωπαϊκούς και εθνικούς κανόνες σε θέματα δημόσιας τάξης, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να τηρούνται από κάθε εκτελούντα την επεξεργασία εγκατεστημένο στην Ένωση, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική θέση του υπευθύνου επεξεργασίας. Στον συλλογισμό αυτό λαμβάνεται επίσης υπόψη το γεγονός ότι με την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ, οι διατάξεις που απορρέουν από το ΓΚΠΔ και τις σχετικές εθνικές νομοθεσίες διέπονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης²⁰. Αυτό, ωστόσο, δεν επιβάλλει πρόσθετες υποχρεώσεις στους εκτελούντες την επεξεργασία εκτός της Ένωσης όσον αφορά την επεξεργασία που δεν εμπίπτει στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ.

2 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΣΤΟΧΕΥΣΗΣ – ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2

Η απουσία εγκατάστασης στην Ένωση δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι οι δραστηριότητες επεξεργασίας που ασκούνται από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία εγκατεστημένο σε τρίτη χώρα θα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, δεδομένου ότι στο άρθρο 3 παράγραφος 2 καθορίζονται οι περιστάσεις υπό τις οποίες ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται σε υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία μη εγκατεστημένο στην Ένωση, ανάλογα με τις οικείες δραστηριότητες επεξεργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ επιβεβαιώνει ότι, απουσία εγκατάστασης στην Ένωση, ένας υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία δεν μπορεί να επωφελείται από τον μηχανισμό της υπηρεσίας μίας στάσης που προβλέπεται στο άρθρο 56 του ΓΚΠΔ. Πράγματι, ο μηχανισμός συνεργασίας και συνεκτικότητας του ΓΚΠΔ εφαρμόζεται μόνο σε υπευθύνους επεξεργασίας και

¹⁹ Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 – Γνώμη 1/2010 σχετικά με τις έννοιες του «υπευθύνου της επεξεργασίας» και του «εκτελούντος την επεξεργασία», η οποία εκδόθηκε στις 16 Φεβρουαρίου 2010 και τελεί υπό αναθεώρηση από το ΕΣΠΔ.

²⁰ Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2012/C 326/02.

εκτελούντες την επεξεργασία που διαθέτουν εγκατάσταση, ή εγκαταστάσεις, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης²¹.

Παρότι σκοπός των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών είναι να αποσαφηνιστεί το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, το ΕΣΠΔ θα ήθελε επίσης να υπογραμμίσει ότι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας και οι εκτελούντες την επεξεργασία θα πρέπει να λαμβάνουν εξίσου υπόψη άλλα εφαρμοστέα κείμενα, όπως, για παράδειγμα, την τομεακή νομοθεσία της ΕΕ ή των κρατών μελών και τις εθνικές νομοθεσίες. Πράγματι, διάφορες διατάξεις του ΓΚΠΔ επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν πρόσθετες προϋποθέσεις και να καθορίζουν συγκεκριμένο πλαίσιο προστασίας δεδομένων σε εθνικό επίπεδο για ορισμένους τομείς ή σε σχέση με συγκεκριμένες περιπτώσεις επεξεργασίας. Κατά συνέπεια, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας και οι εκτελούντες την επεξεργασία πρέπει να μεριμνούν ώστε να λαμβάνουν γνώση και να διασφαλίζουν την τήρηση αυτών των πρόσθετων προϋποθέσεων και πλαισίων που ενδέχεται να διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών. Αξιοσημείωτες διαφοροποιήσεις αυτού του είδους όσον αφορά τις διατάξεις περί προστασίας δεδομένων που εφαρμόζονται σε κάθε κράτος μέλος διαπιστώνονται ιδίως σε σχέση με τις διατάξεις του άρθρου 8 (το οποίο ορίζει ότι η ηλικία στην οποία τα παιδιά δύνανται να δώσουν έγκυρη συγκατάθεση σε σχέση με την επεξεργασία των δεδομένων τους από υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών μπορεί να διαφοροποιείται μεταξύ των 13 και των 16 ετών), του άρθρου 9 (σε σχέση με την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων), του άρθρου 23 (περιορισμοί) ή σχετικά με τις διατάξεις που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο ΙΧ του ΓΚΠΔ (ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης· πρόσβαση του κοινού σε επίσημα έγγραφα· εθνικός αριθμός ταυτότητας· πλαίσιο της απασχόλησης· επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον ή σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς· τήρηση απορρήτου· εκκλησίες και θρησκευτικές ενώσεις).

Το άρθρο 3 παράγραφος 2 προβλέπει ότι *«ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υποκειμένων των δεδομένων που βρίσκονται στην Ένωση από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία μη εγκατεστημένο στην Ένωση, εάν οι δραστηριότητες επεξεργασίας σχετίζονται με: α) την προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών στα εν λόγω υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση, ανεξαρτήτως εάν απαιτείται πληρωμή από τα υποκείμενα των δεδομένων, ή β) την παρακολούθηση της συμπεριφοράς τους, στον βαθμό που η συμπεριφορά αυτή λαμβάνει χώρα εντός της Ένωσης.»*

Η εφαρμογή του «κριτηρίου της στόχευσης» έναντι υποκειμένων των δεδομένων που βρίσκονται στην Ένωση, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2, μπορεί να ενεργοποιηθεί από δραστηριότητες επεξεργασίας που πραγματοποιούνται από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία μη εγκατεστημένο στην Ένωση και συνδέονται με δύο διαφορετικά και εναλλακτικά είδη δραστηριοτήτων, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δραστηριότητες επεξεργασίας αφορούν υποκείμενα των δεδομένων που βρίσκονται στην Ένωση. Επιπλέον του ότι εφαρμόζεται μόνο σε επεξεργασία που πραγματοποιείται από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία μη εγκατεστημένο στην Ένωση, το κριτήριο της στόχευσης εστιάζεται σε μεγάλο βαθμό στο τι «αφορούν» οι «δραστηριότητες επεξεργασίας», στοιχείο που πρέπει να αποτελεί αντικείμενο κατά περίπτωση εξέτασης.

Το ΕΣΠΔ τονίζει ότι ένας υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία μπορεί να υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ σε σχέση με ορισμένες από τις δραστηριότητες επεξεργασίας που ασκεί, αλλά να μην υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ σε σχέση με άλλες δραστηριότητες επεξεργασίας.

²¹ Ομάδα εργασίας του άρθρου 29, WP244 rev. 1, 13 Δεκεμβρίου 2016, Κατευθυντήριες γραμμές για τον προσδιορισμό της επικεφαλής εποπτικής αρχής των υπευθύνων επεξεργασίας ή των εκτελούντων την επεξεργασία – εγκεκριμένες από το ΕΣΠΔ.

Καθοριστικό στοιχείο για την εδαφική εφαρμογή του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2, αποτελεί η εξέταση των εν λόγω δραστηριοτήτων επεξεργασίας.

Ως εκ τούτου, κατά την αξιολόγηση των προϋποθέσεων για την εφαρμογή του κριτηρίου της στόχευσης, το ΕΣΠΔ συνιστά να υιοθετείται μια δισδιάστατη προσέγγιση, ώστε να προσδιορίζεται, καταρχάς, αν η επεξεργασία αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποκειμένων των δεδομένων που βρίσκονται στην Ένωση και, κατά δεύτερον, αν η επεξεργασία αφορά την προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών ή την παρακολούθηση της συμπεριφοράς υποκειμένων των δεδομένων στην Ένωση.

α) Υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση

Η διατύπωση του άρθρου 3 παράγραφος 2 αναφέρεται σε *«δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποκειμένων των δεδομένων που βρίσκονται στην Ένωση»*. Επομένως, η εφαρμογή του κριτηρίου της στόχευσης δεν περιορίζεται από την ιθαγένεια, τον τόπο διαμονής ή άλλο είδος νομικού καθεστώτος του υποκειμένου των δεδομένων του οποίου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία. Η αιτιολογική σκέψη 14 επιβεβαιώνει την ερμηνεία αυτή και αναφέρει ότι *«[η] προστασία που παρέχει ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ισχύει για τα φυσικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως ιθαγένειας ή τόπου διαμονής, σε σχέση με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τους»*.

Η συγκεκριμένη διάταξη του ΓΚΠΔ αντικατοπτρίζει το πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ, το οποίο προβλέπει επίσης ευρύ πεδίο εφαρμογής για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, χωρίς να περιορίζεται στους πολίτες της ΕΕ, δεδομένου ότι σύμφωνα με το άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν υπόκειται σε περιορισμούς, αλλά παρέχεται *«σε κάθε πρόσωπο»*²².

Παρότι η γεωγραφική θέση του υποκειμένου των δεδομένων στο έδαφος της Ένωσης αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την εφαρμογή του κριτηρίου της στόχευσης σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2, το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι η ιθαγένεια ή το νομικό καθεστώς ενός υποκειμένου των δεδομένων που βρίσκεται στην Ένωση δεν μπορεί να περιορίζει ή να υποβάλλει σε όρους το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

Η απαίτηση βάσει της οποίας το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να βρίσκεται στην Ένωση πρέπει να αξιολογείται τη χρονική στιγμή κατά την οποία ασκείται η σχετική δραστηριότητα ενεργοποίησης, δηλαδή κατά τη χρονική στιγμή της προσφοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών ή κατά τη χρονική στιγμή της παρακολούθησης της συμπεριφοράς, ανεξάρτητα από τη διάρκεια της παρεχόμενης προσφοράς ή της εκτελούμενης παρακολούθησης.

Το ΕΣΠΔ φρονεί, ωστόσο, ότι σε σχέση με τις δραστηριότητες επεξεργασίας που αφορούν την προσφορά υπηρεσιών, η διάταξη σκοπεί σε δραστηριότητες οι οποίες στοχεύουν, εκ προθέσεως και όχι ακούσια ή συμπτωματικά, πρόσωπα που βρίσκονται στην ΕΕ. Κατά συνέπεια, εάν η επεξεργασία αφορά υπηρεσία που προσφέρεται μόνο σε πρόσωπα εκτός της ΕΕ αλλά η εν λόγω υπηρεσία δεν ανακαλείται όταν τα εν λόγω πρόσωπα εισέρχονται στην ΕΕ, η σχετική επεξεργασία δεν θα υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Στην περίπτωση αυτή, η επεξεργασία δεν αφορά την εκ προθέσεως στόχευση προσώπων στην ΕΕ, αλλά τη στόχευση προσώπων εκτός της ΕΕ η οποία θα συνεχιστεί ανεξάρτητα από το αν τα εν λόγω πρόσωπα παραμένουν εκτός της ΕΕ ή επισκέπτονται την Ένωση.

²² Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 8 παράγραφος 1, *«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν»*.

Παράδειγμα 8: Μια αυστραλιανή εταιρεία προσφέρει μια υπηρεσία ειδησεογραφικών εφαρμογών και περιεχομένου βίντεο για κινητά τηλέφωνα, βάσει των προτιμήσεων και των ενδιαφερόντων των χρηστών. Οι χρήστες μπορούν να λαμβάνουν ενημερώσεις σε καθημερινή ή εβδομαδιαία βάση. Η υπηρεσία προσφέρεται αποκλειστικά σε χρήστες που βρίσκονται στην Αυστραλία, οι οποίοι πρέπει να δηλώσουν κατά την εγγραφή τους αυστραλιανό αριθμό τηλεφώνου.

Ένας Αυστραλός συνδρομητής της υπηρεσίας ταξιδεύει στη Γερμανία για διακοπές και συνεχίζει να χρησιμοποιεί την υπηρεσία.

Παρότι ο Αυστραλός συνδρομητής θα χρησιμοποιεί την υπηρεσία κατά την παραμονή του στην ΕΕ, η υπηρεσία δεν «στοχεύει» πρόσωπα στην Ένωση, αλλά μόνο πρόσωπα στην Αυστραλία. Ως εκ τούτου, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την αυστραλιανή εταιρεία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ.

Παράδειγμα 9: Μια νεοφυής επιχείρηση εγκατεστημένη στις ΗΠΑ, η οποία δεν διαθέτει επιχειρηματική παρουσία ή εγκατάσταση στην ΕΕ, παρέχει μια εφαρμογή χαρτογράφησης πόλεων για τουρίστες. Η εφαρμογή επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με τη γεωγραφική θέση των πελατών που χρησιμοποιούν την εφαρμογή (τα υποκείμενα των δεδομένων) αμέσως μόλις ξεκινήσουν να χρησιμοποιούν την εφαρμογή στην πόλη που επισκέπτονται, προκειμένου να προσφέρουν στοχευμένη διαφήμιση για τοποθεσίες που μπορούν να επισκεφθούν, εστιατόρια, μπαρ και ξενοδοχεία. Η εφαρμογή είναι διαθέσιμη για τουρίστες που επισκέπτονται τη Νέα Υόρκη, το Σαν Φρανσίσκο, το Τορόντο, το Παρίσι και τη Ρώμη.

Μέσω της εφαρμογής χαρτογράφησης πόλεων, η αμερικανική νεοφυής επιχείρηση απευθύνεται ειδικά σε πρόσωπα στην Ένωση (και συγκεκριμένα στο Παρίσι και τη Ρώμη) προσφέροντάς τους τις υπηρεσίες της όταν βρίσκονται στην Ένωση. Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων των δεδομένων που βρίσκονται στην ΕΕ στο πλαίσιο της προσφοράς της υπηρεσίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α). Επιπλέον, λόγω της επεξεργασίας των δεδομένων θέσης των υποκειμένων των δεδομένων με σκοπό την προσφορά στοχευμένης διαφήμισης βάσει της γεωγραφικής τους θέσης, οι δραστηριότητες επεξεργασίας αφορούν επίσης την παρακολούθηση της συμπεριφοράς προσώπων στην Ένωση. Κατά συνέπεια, η επεξεργασία που πραγματοποιεί η αμερικανική νεοφυής επιχείρηση εμπίπτει επίσης στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β).

Το ΕΣΠΔ θα ήθελε επίσης να υπογραμμίσει ότι απλώς και μόνο το γεγονός της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενός προσώπου στην Ένωση δεν αρκεί για να ενεργοποιηθεί η εφαρμογή του ΓΚΠΔ στις δραστηριότητες επεξεργασίας ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία μη εγκατεστημένου στην Ένωση. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται επιπλέον η παρουσία του στοιχείου της «στόχευσης» προσώπων στην ΕΕ, είτε με την προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών σε αυτά είτε με την παρακολούθηση της συμπεριφοράς τους (όπως διευκρινίζεται περαιτέρω στη συνέχεια).

Παράδειγμα 10: Ένας πολίτης των ΗΠΑ ταξιδεύει κατά τη διάρκεια των διακοπών του μέσω της Ευρώπης. Ενώ βρίσκεται στην Ευρώπη, τηλεφορτώνει και χρησιμοποιεί μια ειδησεογραφική εφαρμογή που προσφέρεται από μια αμερικανική εταιρεία. Η εφαρμογή αυτή κατευθύνεται αποκλειστικά στην αμερικανική αγορά, στοιχείο που καταδεικνύεται από τους όρους χρήσης της εφαρμογής, καθώς και από την ένδειξη του δολαρίου ΗΠΑ ως αποκλειστικού διαθέσιμου νομίσματος

πληρωμής. Η συλλογή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του Αμερικανού τουρίστα από την αμερικανική εταιρεία μέσω της εφαρμογής δεν υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πολιτών ή κατοίκων της ΕΕ που πραγματοποιείται σε τρίτη χώρα δεν ενεργοποιεί την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω επεξεργασία δεν αφορά ειδική προσφορά που κατευθύνεται σε πρόσωπα στην ΕΕ ούτε παρακολούθηση της συμπεριφοράς τους στην Ένωση.

Παράδειγμα 11: Μια τράπεζα στην Ταϊβάν διατηρεί πελάτες οι οποίοι διαμένουν στην Ταϊβάν αλλά έχουν γερμανική ιθαγένεια. Η τράπεζα δραστηριοποιείται μόνο στην Ταϊβάν· οι δραστηριότητές της δεν κατευθύνονται στην αγορά της ΕΕ. Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των Γερμανών πελατών της δεν υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ.

Παράδειγμα 12: Η αρμόδια канаδική αρχή για θέματα μετανάστευσης επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πολιτών της ΕΕ κατά την είσοδό τους στο канаδικό έδαφος για τους σκοπούς της εξέτασης της αίτησης θεώρησής τους. Η επεξεργασία αυτή δεν υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ.

β) Προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση, ανεξαρτήτως εάν απαιτείται πληρωμή από τα υποκείμενα των δεδομένων

Η πρώτη δραστηριότητα που ενεργοποιεί την εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 2 είναι η «προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών», μια έννοια που έχει εξεταστεί περαιτέρω στο πλαίσιο της ενωσιακής νομοθεσίας και νομολογίας, η οποία θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του κριτηρίου της στόχευσης. Η προσφορά υπηρεσιών περιλαμβάνει επίσης την προσφορά υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών, οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/1535²³ ως «οποιαδήποτε υπηρεσία της κοινωνίας των πληροφοριών, ήτοι κάθε υπηρεσία που συνήθως παρέχεται έναντι αμοιβής, με ηλεκτρονικά μέσα εξ αποστάσεως και κατόπιν συγκεκριμένης παραγγελίας ενός αποδέκτη υπηρεσιών».

Το άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) ορίζει ότι το κριτήριο στόχευσης όσον αφορά την προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών εφαρμόζεται ανεξαρτήτως εάν απαιτείται πληρωμή από το υποκείμενο των δεδομένων. Επομένως, ο χαρακτηρισμός της δραστηριότητας ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία μη εγκατεστημένου στην Ένωση ως προσφοράς προϊόντος ή υπηρεσίας δεν εξαρτάται από το αν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες παρέχονται έναντι αμοιβής²⁴.

Παράδειγμα 13: Μια αμερικανική εταιρεία, η οποία δεν διαθέτει εγκατάσταση στην ΕΕ, επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων της που είχαν μεταβεί προσωρινά στη Γαλλία, το Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες, στο πλαίσιο επαγγελματικού ταξιδιού, για σκοπούς ανθρώπινων πόρων, και ειδικότερα για την επιστροφή των εξόδων διαμονής τους και την καταβολή των ημερήσιων αποζημιώσεών τους, το ύψος των οποίων διαφοροποιείται ανάλογα με τη χώρα διαμονής τους.

Στην περίπτωση αυτή, μολονότι η δραστηριότητα επεξεργασίας συνδέεται συγκεκριμένα με πρόσωπα στο έδαφος της Ένωσης (δηλαδή με τους εργαζόμενους που βρίσκονται προσωρινά στη Γαλλία, το Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες), δεν αφορά προσφορά υπηρεσίας στα εν λόγω πρόσωπα, αλλά εντάσσεται

²³ Οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών.

²⁴ Βλ., ειδικότερα, ΔΕΕ, C-352/85, Bond van Adverteerders και λοιποί κατά Ολλανδικού Δημοσίου, 26 Απριλίου 1988, σκέψη 16, και ΔΕΕ, C-109/92, Wirth, Συλλ. 1993, σ. I-6447, σκέψη 15.

στο πλαίσιο της επεξεργασίας που πρέπει να πραγματοποιήσει ο εργοδότης προκειμένου να εκπληρώσει τη συμβατική του υποχρέωση και τα καθήκοντα ανθρωπίνων πόρων που συνδέονται με την απασχόληση των ατόμων αυτών. Η δραστηριότητα επεξεργασίας δεν αφορά προσφορά υπηρεσίας και, ως εκ τούτου, δεν υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α).

Ένα άλλο βασικό στοιχείο που πρέπει να αξιολογείται στον προσδιορισμό του εάν πληρούται το κριτήριο της στόχευσης του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) συνίσταται στο κατά πόσον η προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών κατευθύνεται σε πρόσωπο στην Ένωση ή, με άλλα λόγια, κατά πόσον η συμπεριφορά εκ μέρους του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία καθορίζει τα μέσα και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθιστά πρόδηλη την πρόθεσή του να προσφέρει προϊόντα ή υπηρεσίες σε υποκείμενο των δεδομένων που βρίσκεται στην Ένωση. Πράγματι, στην αιτιολογική σκέψη 23 του ΓΚΠΔ διευκρινίζεται ότι *«για να κριθεί εάν ένας τέτοιος υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία προσφέρει αγαθά ή υπηρεσίες σε υποκείμενα των δεδομένων που βρίσκονται στην Ένωση, θα πρέπει να εξακριβωθεί αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία προδήλως αποσκοπεί να παράσχει υπηρεσίες στα υποκείμενα των δεδομένων σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη της Ένωσης»*.

Στην ίδια αιτιολογική σκέψη διευκρινίζεται επίσης ότι *«ενώ η απλή προσβασιμότητα στην ιστοσελίδα του υπευθύνου επεξεργασίας, του εκτελούντος την επεξεργασία ή ενός μεσάζοντος στην Ένωση ή στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και σε άλλα στοιχεία επικοινωνίας ή η χρήση γλώσσας που χρησιμοποιείται συνήθως στην τρίτη χώρα όπου ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι εγκατεστημένος δεν αρκεί για να τεκμηριωθεί τέτοια πρόθεση, παράγοντες όπως η χρήση γλώσσας ή νομίσματος που χρησιμοποιούνται συνήθως σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, με δυνατότητα παραγγελίας προϊόντων και υπηρεσιών σε αυτήν την άλλη γλώσσα, ή η αναφορά σε πελάτες ή χρήστες που βρίσκονται στην Ένωση μπορούν να καταστήσουν πρόδηλο ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας προτίθεται να προσφέρει αγαθά ή υπηρεσίες σε υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση*.

Τα στοιχεία που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 23 απηχούν και συνάδουν με τη νομολογία του ΔΕΕ που βασίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου²⁵ για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, και ιδίως στο άρθρο 15 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις *Pammer κατά Reederei Karl Schlüter GmbH & Co* και *Hotel Alpenhof κατά Heller* (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-585/08 και C-144/09) υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής απόφασης προκειμένου να αποσαφηνιστεί τι σημαίνει «κατευθυνόμενη δραστηριότητα» κατά την έννοια του άρθρου 15 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001 (*Βρυξέλλες Ι*). Το ΔΕΕ αποφάνθηκε ότι, προκειμένου να γίνει δεκτό ότι έμπορος «κατευθύνει» τη δραστηριότητά του προς το κράτος μέλος κατοικίας του καταναλωτή, κατά την έννοια του άρθρου 15 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού «*Βρυξέλλες Ι*», ο έμπορος πρέπει να έχει εκδηλώσει τη βούλησή του να συνάψει εμπορικές σχέσεις με τους εν λόγω καταναλωτές. Σε αυτό το πλαίσιο, το ΔΕΕ έκρινε ότι υπήρχαν ικανές ενδείξεις περί του ότι ο έμπορος προτίθετο να συνάψει εμπορικές σχέσεις με καταναλωτές οι οποίοι έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους.

Παρότι η έννοια της «κατευθυνόμενης δραστηριότητας» διαφέρει από την «προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών», το ΕΣΠΔ εκτιμά ότι η συγκεκριμένη νομολογία στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις *Pammer κατά Reederei Karl Schlüter GmbH & Co* και *Hotel Alpenhof κατά Heller* (συνεκδικασθείσες

²⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

υποθέσεις C-585/08 και C-144/09)²⁶ θα μπορούσε να αποβεί χρήσιμη όταν εξετάζεται αν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες προσφέρονται σε υποκείμενο των δεδομένων στην Ένωση. Επομένως, κατά την εξέταση των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης, θα μπορούσαν, μεταξύ άλλων, να λαμβάνονται υπόψη –ενδεχομένως και σε συνδυασμό μεταξύ τους– οι ακόλουθοι παράγοντες:

- η ΕΕ ή τουλάχιστον ένα κράτος μέλος αναφέρεται ονομαστικά σε σχέση με το προϊόν ή την υπηρεσία που προσφέρεται·
- ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία καταβάλλει αμοιβή σε φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης για την παροχή υπηρεσίας ευρετηρίασης στο διαδίκτυο προκειμένου να διευκολύνεται η πρόσβαση στον ιστότοπό του από καταναλωτές στην Ένωση· ή ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία έχει διοργανώσει εκστρατείες μάρκετινγκ και διαφήμισης που κατευθύνονται στο κοινό μιας χώρας της ΕΕ·
- ο διεθνής χαρακτήρας της επίμαχης δραστηριότητας, όπως ορισμένες τουριστικές δραστηριότητες·
- η αναφορά συγκεκριμένων διευθύνσεων ή τηλεφωνικών αριθμών που μπορούν να χρησιμοποιούν οι ενδιαφερόμενοι από χώρες της ΕΕ·
- η χρήση διαφορετικού ονόματος χώρου ανώτατου επιπέδου από εκείνο της τρίτης χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία, για παράδειγμα «.de», ή η χρήση ουδέτερων ονομάτων χώρου ανώτατου επιπέδου, όπως «.eu»·
- η περιγραφή ταξιδιωτικών οδηγιών από ένα ή περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ στον τόπο παροχής της υπηρεσίας·
- η αναφορά διεθνούς πελατείας η οποία περιλαμβάνει πελάτες που έχουν την κατοικία τους σε διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ, ιδίως με την παρουσίαση μαρτυριών που συντάσσονται από τους εν λόγω πελάτες·
- η χρήση διαφορετικής γλώσσας ή διαφορετικού νομίσματος από εκείνη ή εκείνο που χρησιμοποιείται συνήθως στη χώρα του εμπόρου, ιδίως όταν πρόκειται για γλώσσα ή νόμισμα ενός ή περισσότερων κρατών μελών της ΕΕ·
- ο υπεύθυνος επεξεργασίας προσφέρει την παράδοση προϊόντων σε κράτη μέλη της ΕΕ.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, πολλά από τα στοιχεία που απαριθμούνται ανωτέρω, εάν εξεταστούν μεμονωμένα, μπορεί να μην αποτελούν σαφή ένδειξη της πρόθεσης ενός υπευθύνου επεξεργασίας να προσφέρει προϊόντα ή υπηρεσίες σε υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση· καθένα από αυτά, ωστόσο, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο οποιασδήποτε συγκεκριμένης ανάλυσης που διενεργείται προκειμένου να προσδιοριστεί κατά πόσο οι παράγοντες που αφορούν τις εμπορικές δραστηριότητες του υπευθύνου επεξεργασίας μπορούν να θεωρηθούν από κοινού προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών που κατευθύνονται σε υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση.

Είναι, ωστόσο, σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι στην αιτιολογική σκέψη 23 επιβεβαιώνεται ότι τόσο η απλή προσβασιμότητα στην ιστοσελίδα του υπευθύνου επεξεργασίας, του εκτελούντος την επεξεργασία ή ενός μεσάζοντος στην Ένωση όσο και η αναφορά στον ιστότοπο της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ή της ταχυδρομικής του διεύθυνσης, ή του τηλεφωνικού του αριθμού χωρίς διεθνή κωδικό, δεν αρκεί, αυτή καθαυτή, για την παροχή επαρκών ενδείξεων ώστε να καταδειχθεί η πρόθεση του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία να

²⁶ Είναι ακόμη σημαντικότερο να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι), ελλείψει επιλογής δικαίου, αυτό το κριτήριο της «κατευθυνόμενης δραστηριότητας» στη χώρα όπου ο καταναλωτής έχει τη συνήθη διαμονή του λαμβάνεται υπόψη για τον ορισμό του δικαίου της χώρας συνήθους διαμονής του καταναλωτή ως εφαρμοστέου δικαίου στη σύμβαση.

προσφέρει προϊόντα ή υπηρεσίες σε υποκείμενο των δεδομένων που βρίσκεται στην Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΑ υπενθυμίζει ότι όταν προϊόντα ή υπηρεσίες παρέχονται ακούσια ή συμπτωματικά σε πρόσωπο που βρίσκεται στο έδαφος της Ένωσης, η σχετική επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν εμπίπτει στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ.

Παράδειγμα 14: Ένας ιστότοπος με έδρα και διαχείριση στην Τουρκία προσφέρει υπηρεσίες για τη δημιουργία, επεξεργασία, εκτύπωση και αποστολή εξατομικευμένων οικογενειακών φωτογραφικών άλμπουμ. Ο ιστότοπος είναι διαθέσιμος στην αγγλική, τη γαλλική, την ολλανδική και τη γερμανική γλώσσα και οι πληρωμές μπορούν να πραγματοποιούνται σε ευρώ. Στον ιστότοπο δηλώνεται ότι η παράδοση φωτογραφικών άλμπουμ εκτελείται μόνο μέσω ταχυδρομείου στη Γαλλία, στις χώρες της Μπενελούξ και στη Γερμανία.

Στην περίπτωση αυτή, είναι σαφές ότι η δημιουργία, επεξεργασία και εκτύπωση εξατομικευμένων οικογενειακών φωτογραφικών άλμπουμ συνιστά υπηρεσία κατά την έννοια του δικαίου της ΕΕ. Το γεγονός ότι ο ιστότοπος είναι διαθέσιμος σε τέσσερις γλώσσες της ΕΕ και ότι η παράδοση φωτογραφικών άλμπουμ εκτελείται ταχυδρομικά σε έξι κράτη μέλη της ΕΕ καταδεικνύει την ύπαρξη πρόθεσης εκ μέρους του τουρκικού ιστοτόπου να προσφέρει τις υπηρεσίες του σε πρόσωπα στην Ένωση.

Κατά συνέπεια, είναι σαφές ότι η επεξεργασία που πραγματοποιείται από τον τουρκικό ιστότοπο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, αφορά την προσφορά υπηρεσίας σε υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση και υπόκειται, επομένως, στις υποχρεώσεις και τις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α).

Σύμφωνα με το άρθρο 27, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να ορίσει εκπρόσωπο στην Ένωση.

Παράδειγμα 15: Μια ιδιωτική εταιρεία με έδρα στο Μονακό επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων της για τους σκοπούς της καταβολής των μισθών τους. Ένας μεγάλος αριθμός των εργαζομένων της εταιρείας είναι μόνιμοι κάτοικοι της Γαλλίας και της Ιταλίας.

Στην περίπτωση αυτή, μολονότι η επεξεργασία που πραγματοποιείται από την εταιρεία αφορά υποκείμενα των δεδομένων στη Γαλλία και την Ιταλία, δεν διεξάγεται στο πλαίσιο προσφοράς προϊόντων ή υπηρεσιών. Πράγματι, η διαχείριση ανθρώπινων πόρων, συμπεριλαμβανομένης της καταβολής μισθών από εταιρεία τρίτης χώρας, δεν μπορεί να θεωρηθεί προσφορά υπηρεσίας κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο α). Η επίμαχη επεξεργασία δεν αφορά την προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών σε υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση (ούτε την παρακολούθηση συμπεριφοράς) και, ως εκ τούτου, δεν υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3.

Η αξιολόγηση αυτή διενεργείται με την επιφύλαξη της εφαρμοστέας νομοθεσίας της εμπλεκόμενης τρίτης χώρας.

Παράδειγμα 16: Ένα ελβετικό πανεπιστήμιο στη Ζυρίχη ξεκινά την οικεία διαδικασία επιλογής στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού του προγράμματος σπουδών καθιστώντας διαθέσιμη μια διαδικτυακή πλατφόρμα στην οποία οι υποψήφιοι μπορούν να αναφορτώσουν το βιογραφικό τους και τη συνοδευτική επιστολή, μαζί με τα στοιχεία επικοινωνίας τους. Η διαδικασία επιλογής είναι ανοικτή σε κάθε σπουδαστή που διαθέτει επίπεδο γλωσσικής επάρκειας στα γερμανικά και τα αγγλικά και είναι κάτοχος πτυχίου ανωτέρας σχολής (Bachelor). Το πανεπιστήμιο δεν διαφημίζει το μεταπτυχιακό του πρόγραμμα σπουδών ειδικά σε σπουδαστές πανεπιστημίων της ΕΕ και δέχεται πληρωμές μόνο σε ελβετικό νόμισμα.

Δεδομένου ότι στη διαδικασία υποβολής αιτήσεων και επιλογής για το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών δεν γίνεται διάκριση ούτε ειδική μνεία για σπουδαστές από την Ένωση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το ελβετικό πανεπιστήμιο έχει την πρόθεση να στοχεύσει σπουδαστές από συγκεκριμένα κράτη μέλη της ΕΕ. Το επίπεδο γλωσσικής επάρκειας στα γερμανικά και τα αγγλικά αποτελεί γενική απαίτηση που ισχύει για κάθε αιτούντα, ανεξάρτητα από το αν είναι μόνιμος κάτοικος Ελβετίας, πρόσωπο στην Ένωση ή σπουδαστής από τρίτη χώρα. Επομένως, ελλείψει άλλων παραγόντων που να παρέχουν ενδείξεις συγκεκριμένης στόχευσης σπουδαστών σε κράτη μέλη της ΕΕ, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι μια τέτοια επεξεργασία αφορά την προσφορά εκπαιδευτικής υπηρεσίας σε υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση και, ως εκ τούτου, η εν λόγω επεξεργασία δεν θα υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ.

Το ελβετικό πανεπιστήμιο προσφέρει επίσης θερινά προγράμματα σπουδών στον τομέα των διεθνών σχέσεων και διαφημίζει την προσφορά αυτή ειδικά σε γερμανικά και αυστριακά πανεπιστήμια με στόχο την αύξηση της συμμετοχής στα προγράμματα σπουδών. Στην περίπτωση αυτή υπάρχει σαφής πρόθεση του ελβετικού πανεπιστημίου να προσφέρει την εν λόγω υπηρεσία σε υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση και, ως εκ τούτου, ο ΓΚΠΔ θα εφαρμόζεται στις σχετικές δραστηριότητες επεξεργασίας.

γ) Παρακολούθηση της συμπεριφοράς των υποκειμένων των δεδομένων

Το δεύτερο είδος δραστηριότητας που ενεργοποιεί την εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 2 είναι η παρακολούθηση της συμπεριφοράς των υποκειμένων των δεδομένων, στον βαθμό που η συμπεριφορά αυτή λαμβάνει χώρα εντός της Ένωσης.

Στην αιτιολογική σκέψη 24 διευκρινίζεται ότι «[η] επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσώπων που βρίσκονται στην Ένωση από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία μη εγκατεστημένο στην Ένωση θα πρέπει επίσης να διέπεται από τον παρόντα κανονισμό, εφόσον αφορά την παρακολούθηση της συμπεριφοράς των εν λόγω υποκειμένων των δεδομένων στον βαθμό που η συμπεριφορά τους λαμβάνει χώρα εντός της Ένωσης».

Προκειμένου το άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) να ενεργοποιήσει την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, η υπό παρακολούθηση συμπεριφορά πρέπει καταρχάς να αφορά υποκείμενο των δεδομένων στην Ένωση και, ως σωρευτικό κριτήριο, η υπό παρακολούθηση συμπεριφορά πρέπει να λαμβάνει χώρα στο έδαφος της Ένωσης.

Η φύση της δραστηριότητας επεξεργασίας που μπορεί να θεωρηθεί ως παρακολούθηση της συμπεριφοράς προσδιορίζεται περαιτέρω στην αιτιολογική σκέψη 24, η οποία αναφέρει ότι «[γ]ια τον καθορισμό του κατά πόσον μια δραστηριότητα επεξεργασίας μπορεί να θεωρηθεί ότι παρακολουθεί τη συμπεριφορά υποκειμένου των δεδομένων, θα πρέπει να εξακριβωθεί κατά πόσον φυσικά πρόσωπα παρακολουθούνται στο Διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένης της δυναμικής μετέπειτα χρήσης τεχνικών επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι οποίες συνίστανται στη διαμόρφωση του “προφίλ” ενός φυσικού προσώπου, ιδίως με σκοπό να ληφθούν αποφάσεις που το αφορούν ή να αναλυθούν ή να προβλεφθούν οι προσωπικές προτιμήσεις, οι συμπεριφορές και οι νοσηρότητες του». Μολονότι η αιτιολογική σκέψη 24 αναφέρεται αποκλειστικά στην παρακολούθηση μιας συμπεριφοράς μέσω της παρακολούθησης ενός προσώπου στο διαδίκτυο, το ΕΣΠΔ φρονεί ότι η παρακολούθηση μέσω άλλων τύπων δικτύου ή τεχνολογίας που συνεπάγεται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να λαμβάνεται εξίσου υπόψη κατά τον καθορισμό του κατά πόσο μια δραστηριότητα επεξεργασίας συνιστά παρακολούθηση συμπεριφοράς, για παράδειγμα, μέσω φορέσιμων και άλλων έξυπνων συσκευών.

Σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο α), ούτε το άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) ούτε η αιτιολογική σκέψη 24 θεσπίζει ρητώς απαιτούμενο βαθμό «πρόθεσης στόχευσης» εκ μέρους του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία προκειμένου να προσδιορίζεται αν η δραστηριότητα παρακολούθησης θα μπορούσε να ενεργοποιήσει την εφαρμογή του ΓΚΠΔ στις δραστηριότητες επεξεργασίας. Ωστόσο, με τη χρήση της λέξης «παρακολούθηση» υπονοείται ότι ο υπεύθυνος της επεξεργασίας έχει συγκεκριμένη πρόθεση κατά νου για τη συλλογή και τη μετέπειτα περαιτέρω χρήση των συναφών δεδομένων σχετικά με τη συμπεριφορά ενός προσώπου εντός της ΕΕ. Το ΕΣΠΔ δεν θεωρεί ότι κάθε διαδικτυακή συλλογή ή ανάλυση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσώπων στην ΕΕ λογίζεται αυτομάτως ως «παρακολούθηση». Είναι απαραίτητο να εξετάζεται ο σκοπός του υπευθύνου επεξεργασίας για την επεξεργασία των δεδομένων και, ειδικότερα, για κάθε μετέπειτα χρήση τεχνικών ανάλυσης συμπεριφοράς ή διαμόρφωσης προφίλ που περιλαμβάνουν τα εν λόγω δεδομένα. Το ΕΣΠΔ λαμβάνει υπόψη τη διατύπωση της αιτιολογικής σκέψης 24, στην οποία αναφέρεται ότι για τον καθορισμό του κατά πόσον η επεξεργασία μπορεί να θεωρηθεί ότι παρακολουθεί τη συμπεριφορά υποκειμένου των δεδομένων, βασική παράμετρο αποτελεί η παρακολούθηση φυσικών προσώπων στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένης της δυνητικής μετέπειτα χρήσης τεχνικών διαμόρφωσης προφίλ.

Επομένως, σε περίπτωση που υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία παρακολουθεί τη συμπεριφορά υποκειμένων των δεδομένων που βρίσκονται στην Ένωση, η εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) θα μπορούσε να περιλαμβάνει ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων παρακολούθησης, μεταξύ των οποίων ειδικότερα οι εξής:

- συμπεριφορική διαφήμιση
- δραστηριότητες γεωγραφικού εντοπισμού θέσης, ιδίως για σκοπούς μάρκετινγκ
- διαδικτυακή παρακολούθηση μέσω της χρήσης cookies ή άλλων τεχνικών παρακολούθησης, όπως το ψηφιακό αποτύπωμα
- εξατομικευμένες υπηρεσίες ανάλυσης διατροφικών συνηθειών και υγείας μέσω του διαδικτύου
- κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης (CCTV)
- έρευνες αγοράς και άλλες μελέτες συμπεριφοράς βάσει ατομικών προφίλ
- παρακολούθηση της κατάστασης της υγείας ενός προσώπου ή τακτική υποβολή στοιχείων σχετικά με αυτήν.

Παράδειγμα 17: Μια εταιρεία συμβούλων λιανικής πώλησης, η οποία είναι εγκατεστημένη στις ΗΠΑ, παρέχει συμβουλές σχετικά με τη διαρρύθμιση των χώρων λιανικής πώλησης ενός εμπορικού κέντρου στη Γαλλία βάσει ανάλυσης των κινήσεων των πελατών σε ολόκληρο το κέντρο που συλλέγονται μέσω ενός συστήματος ασύρματης παρακολούθησης.

Η ανάλυση των κινήσεων των πελατών εντός του κέντρου μέσω συστήματος ασύρματης παρακολούθησης συνιστά παρακολούθηση της συμπεριφοράς προσώπων. Στην περίπτωση αυτή, η συμπεριφορά των υποκειμένων των δεδομένων λαμβάνει χώρα στην Ένωση διότι το εμπορικό κέντρο βρίσκεται στη Γαλλία. Επομένως, η εταιρεία συμβούλων, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ όσον αφορά την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων για τον σκοπό αυτόν, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β).

Σύμφωνα με το άρθρο 27, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να ορίσει εκπρόσωπο στην Ένωση.

Παράδειγμα 18: Μια εταιρεία σχεδιασμού εφαρμογών εγκατεστημένη στον Καναδά, η οποία δεν διαθέτει εγκατάσταση στην Ένωση, παρακολουθεί τη συμπεριφορά υποκειμένων των δεδομένων στην Ένωση και, ως εκ τούτου, υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3

παράγραφος 2 στοιχείο β). Η εταιρεία σχεδιασμού εφαρμογών χρησιμοποιεί έναν εκτελούντα την επεξεργασία στις ΗΠΑ για τους σκοπούς της βελτιστοποίησης και της συντήρησης των εφαρμογών.

Όσον αφορά τη συγκεκριμένη επεξεργασία, ο Καναδός υπεύθυνος επεξεργασίας έχει το καθήκον να χρησιμοποιεί μόνο κατάλληλους εκτελούντες την επεξεργασία και να διασφαλίζει ότι οι υποχρεώσεις που υπέχει βάσει του ΓΚΠΔ αποτυπώνονται στη σύμβαση ή στη νομική πράξη που διέπει τη σχέση με τον οικείο εκτελούντα την επεξεργασία στις ΗΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 28.

δ) Εκτελών την επεξεργασία μη εγκατεστημένος στην Ένωση

Οι δραστηριότητες επεξεργασίας οι οποίες «αφορούν» τη δραστηριότητα στόχευσης που ενεργοποιεί την εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 2 εμπίπτουν στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι πρέπει να υπάρχει σύνδεση μεταξύ της δραστηριότητας επεξεργασίας και της προσφοράς προϊόντος ή υπηρεσίας, ωστόσο οι δραστηριότητες επεξεργασίας που πραγματοποιούνται τόσο από υπεύθυνο επεξεργασίας όσο και από εκτελούντα την επεξεργασία είναι αμφότερες σημαντικές και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Όταν πρόκειται για εκτελούντα την επεξεργασία μη εγκατεστημένο στην Ένωση, για τον προσδιορισμό του αν η οικεία επεξεργασία μπορεί να υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2, είναι απαραίτητο να εξετάζεται κατά πόσο οι δραστηριότητες επεξεργασίας που ασκεί ο εκτελών την επεξεργασία «αφορούν» τις δραστηριότητες στόχευσης του υπευθύνου επεξεργασίας.

Το ΕΣΠΔ φρονεί ότι σε περίπτωση που οι δραστηριότητες επεξεργασίας που ασκεί ένας εκτελών την επεξεργασία αφορούν την προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών ή την παρακολούθηση της συμπεριφοράς προσώπων στην Ένωση («στόχευση»), κάθε εκτελών την επεξεργασία ο οποίος λαμβάνει την εντολή να ασκήσει την εν λόγω δραστηριότητα επεξεργασίας για λογαριασμό του υπευθύνου επεξεργασίας θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 2 όσον αφορά τη συγκεκριμένη επεξεργασία.

Ο χαρακτήρας «στόχευσης» μιας δραστηριότητας επεξεργασίας συνδέεται με τους σκοπούς και τα μέσα της· απόφαση σχετικά με τη στόχευση προσώπων στην Ένωση μπορεί να ληφθεί μόνο από οντότητα που ενεργεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας. Η ερμηνεία αυτή δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ο εκτελών την επεξεργασία να συμμετέχει ενεργά στις δραστηριότητες επεξεργασίας σε σχέση με την εκπλήρωση των κριτηρίων στόχευσης (δηλαδή ο εκτελών την επεξεργασία προσφέρει προϊόντα ή υπηρεσίες ή επιδίδεται σε ενέργειες παρακολούθησης για λογαριασμό, και κατ' εντολή, του υπευθύνου επεξεργασίας).

Το ΕΣΠΔ θεωρεί, συνεπώς, ότι θα πρέπει να δίνεται έμφαση στη σύνδεση μεταξύ των δραστηριοτήτων επεξεργασίας που ασκεί ο εκτελών την επεξεργασία και της δραστηριότητας στόχευσης που ασκεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

Παράδειγμα 19: Μια βραζιλιάνικη εταιρεία πωλεί συστατικά τροφίμων και τοπικές συνταγές μαγειρικής μέσω του διαδικτύου, καθιστώντας αυτή την προσφορά προϊόντων διαθέσιμη σε πρόσωπα στην Ένωση μέσω της διαφήμισης των εν λόγω προϊόντων και της παροχής υπηρεσίας παράδοσής τους στη Γαλλία, την Ισπανία και την Πορτογαλία. Σε αυτό το πλαίσιο, η εταιρεία δίνει εντολή σε έναν εκτελούντα την επεξεργασία, ο οποίος είναι επίσης εγκατεστημένος στη Βραζιλία, να σχεδιάσει ειδικές προσφορές για πελάτες στη Γαλλία, την Ισπανία και την Πορτογαλία βάσει των προηγούμενων παραγγελιών τους και να προβεί στη σχετική επεξεργασία δεδομένων.

Οι δραστηριότητες επεξεργασίας από τον εκτελούντα την επεξεργασία, κατ' εντολή του υπευθύνου επεξεργασίας, αφορούν την προσφορά προϊόντων σε υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση.

Επιπλέον, κατά τον σχεδιασμό των εν λόγω εξατομικευμένων προσφορών, ο εκτελών την επεξεργασία δεδομένων παρακολουθεί άμεσα υποκείμενα των δεδομένων στην ΕΕ. Κατά συνέπεια, η επεξεργασία που πραγματοποιεί ο εκτελών την επεξεργασία υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2.

Παράδειγμα 20: Μια αμερικανική εταιρεία έχει σχεδιάσει μια εφαρμογή υγείας και τρόπου ζωής, η οποία επιτρέπει στους χρήστες να καταγράψουν στην αμερικανική εταιρεία τους προσωπικούς τους δείκτες (διάρκεια ύπνου, βάρος, αρτηριακή πίεση, καρδιακός παλμός κ.λπ.). Η εφαρμογή παρέχει κατόπιν στους χρήστες καθημερινές διατροφικές συμβουλές και συστάσεις σωματικής άσκησης. Η επεξεργασία πραγματοποιείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στις ΗΠΑ. Η εφαρμογή είναι διαθέσιμη σε, και χρησιμοποιείται από, πρόσωπα στην Ένωση. Για τους σκοπούς της αποθήκευσης δεδομένων, η αμερικανική εταιρεία χρησιμοποιεί εκτελούντα την επεξεργασία εγκατεστημένο στις ΗΠΑ (πάροχος υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους).

Στον βαθμό που η αμερικανική εταιρεία παρακολουθεί τη συμπεριφορά προσώπων στην ΕΕ, κατά τη διαχείριση της εφαρμογής υγείας και τρόπου ζωής θα «στοχεύει» πρόσωπα στην ΕΕ και η επεξεργασία που πραγματοποιεί όσον αφορά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα προσώπων στην ΕΕ θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2.

Κατά την πραγματοποίηση της επεξεργασίας κατ' εντολή, και για λογαριασμό, της αμερικανικής εταιρείας, ο πάροχος υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους/εκτελών την επεξεργασία ασκεί δραστηριότητα επεξεργασίας η οποία «αφορά» τη στόχευση προσώπων στην ΕΕ από τον οικείο υπεύθυνο επεξεργασίας. Η εν λόγω δραστηριότητα επεξεργασίας που πραγματοποιεί ο εκτελών την επεξεργασία για λογαριασμό του οικείου υπευθύνου επεξεργασίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2.

Παράδειγμα 21: Μια τουρκική εταιρεία προσφέρει οργανωμένα πολιτιστικά ταξίδια στη Μέση Ανατολή με ξεναγούς στην αγγλική, τη γαλλική και την ισπανική γλώσσα. Τα οργανωμένα ταξίδια διαφημίζονται και προσφέρονται κυρίως μέσω ενός ιστοτόπου που είναι διαθέσιμος σε αυτές τις τρεις γλώσσες και παρέχει τη δυνατότητα ηλεκτρονικών κρατήσεων και πληρωμών σε ευρώ και λίρες στερλίνες. Για σκοπούς εμπορικής προώθησης και μάρκετινγκ, η εταιρεία δίνει εντολή σε εκτελούντα την επεξεργασία, ένα τηλεφωνικό κέντρο εγκατεστημένο στην Τυνησία, να επικοινωνεί με παλαιότερους πελάτες στην Ιρλανδία, τη Γαλλία, το Βέλγιο και την Ισπανία προκειμένου να λαμβάνει σχόλια σχετικά με τα προηγούμενα ταξίδια τους και να τους ενημερώνει για νέες προσφορές και νέους προορισμούς.

Προσφέροντας τις υπηρεσίες του, ο υπεύθυνος επεξεργασίας «στοχεύει» σε πρόσωπα στην ΕΕ και, ως εκ τούτου, η επεξεργασία που πραγματοποιεί θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 2.

Οι δραστηριότητες επεξεργασίας του Τυνησίου εκτελούντος την επεξεργασία, ο οποίος προωθεί τις υπηρεσίες του υπευθύνου επεξεργασίας σε πρόσωπα στην ΕΕ, αφορούν επίσης την προσφορά υπηρεσιών από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και εμπίπτουν, συνεπώς, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 2. Επιπλέον, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο Τυνησίος εκτελών την επεξεργασία συμμετέχει ενεργά στις δραστηριότητες επεξεργασίας σε σχέση με την εκπλήρωση των κριτηρίων στόχευσης, διότι προσφέρει υπηρεσίες για λογαριασμό, και κατ' εντολή, του Τούρκου υπευθύνου επεξεργασίας.

ε) Αλληλεπίδραση με άλλες διατάξεις του ΓΚΠΔ και άλλες νομοθεσίες

Το ΕΣΠΔ θα εξετάσει επίσης περαιτέρω την αλληλεπίδραση μεταξύ της εφαρμογής του εδαφικού πεδίου εφαρμογής του ΓΚΠΔ, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3, και των διατάξεων σχετικά με τις διεθνείς διαβιβάσεις δεδομένων σύμφωνα με το κεφάλαιο V. Εάν κριθεί αναγκαίο, μπορεί να εκδοθεί πρόσθετη καθοδήγηση επί του θέματος αυτού.

Υπεύθυνοι επεξεργασίας ή εκτελούντες την επεξεργασία μη εγκατεστημένοι στην ΕΕ θα υποχρεούνται να τηρούν τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις της οικείας τρίτης χώρας σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ωστόσο, σε περίπτωση που η εν λόγω επεξεργασία αφορά τη στόχευση προσώπων στην Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα υπόκειται μεν στην εθνική νομοθεσία της χώρας του, αλλά θα υποχρεούται επιπλέον να τηρεί και τις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Αυτό θα ισχύει ανεξάρτητα από το αν η επεξεργασία πραγματοποιείται βάσει νομικής υποχρέωσης στην τρίτη χώρα ή απλώς λόγω επιλογής του υπευθύνου επεξεργασίας.

3 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΤΟΠΟ ΟΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

Το άρθρο 3 παράγραφος 3 προβλέπει ότι «[ο] παρών κανονισμός εφαρμόζεται για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από υπεύθυνο επεξεργασίας μη εγκατεστημένο στην Ένωση, αλλά σε τόπο όπου εφαρμόζεται το δίκαιο κράτους μέλους δυνάμει του δημόσιου διεθνούς δικαίου». Η εν λόγω διάταξη επεκτείνεται στην αιτιολογική σκέψη 25, η οποία αναφέρει ότι «[α]ν το δίκαιο κράτους μέλους εφαρμόζεται δυνάμει του δημόσιου διεθνούς δικαίου, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ισχύει επίσης για υπεύθυνο επεξεργασίας μη εγκατεστημένο στην Ένωση, όπως, λόγω χάρη, για τη διπλωματική αποστολή ή την προξενική αρχή κράτους μέλους».

Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται από πρεσβείες και προξενία των κρατών μελών της ΕΕ που βρίσκονται εκτός της ΕΕ, δεδομένου ότι η εν λόγω επεξεργασία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 3. Κατά συνέπεια, η διπλωματική ή προξενική αρχή κράτους μέλους, ως υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία, θα υπόκειται σε όλες τις σχετικές διατάξεις του ΓΚΠΔ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, τις γενικές υποχρεώσεις που αφορούν τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τον εκτελούντα την επεξεργασία, καθώς και τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς.

Παράδειγμα 22: Το ολλανδικό προξενείο στο Κίνγκστον της Τζαμάικας κινεί ηλεκτρονική διαδικασία υποβολής αιτήσεων για την πρόσληψη τοπικού προσωπικού με σκοπό τη στελέχωση της διοικητικής του υποστήριξης.

Μολονότι το ολλανδικό προξενείο στο Κίνγκστον της Τζαμάικας δεν είναι εγκατεστημένο στην Ένωση, το γεγονός ότι πρόκειται για προξενική αρχή χώρας της ΕΕ όπου εφαρμόζεται το δίκαιο κράτους μέλους δυνάμει του δημόσιου διεθνούς δικαίου καθιστά τις διατάξεις του ΓΚΠΔ εφαρμοστέες στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 3.

Παράδειγμα 23: Ένα γερμανικό κρουαζιερόπλοιο το οποίο ταξιδεύει σε διεθνή ύδατα επεξεργάζεται δεδομένα των επιβατών για τους σκοπούς της ειδικά προσαρμοσμένης προσφοράς ψυχαγωγίας κατά τη διάρκεια της κρουαζιέρας.

Παρότι το πλοίο βρίσκεται εκτός της Ένωσης, σε διεθνή ύδατα, το γεγονός ότι πρόκειται για κρουαζιερόπλοιο νηολογημένο στη Γερμανία σημαίνει ότι, δυνάμει του δημόσιου διεθνούς δικαίου, στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιεί εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 3.

Αν και δεν συνδέεται με την εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 3, η κατάσταση που προκύπτει είναι διαφορετική σε περίπτωση που, δυνάμει του διεθνούς δικαίου, ορισμένες οντότητες, φορείς ή οργανισμοί εγκατεστημένοι στην Ένωση επωφελούνται από προνόμια και ασυλίες, όπως τα προνόμια και οι ασυλίες που προβλέπονται στη σύμβαση της Βιέννης του 1961 περί των διπλωματικών σχέσεων²⁷, στη σύμβαση της Βιέννης του 1963 επί των προξενικών σχέσεων ή στις συμφωνίες περί έδρας που συνάπτονται μεταξύ διεθνών οργανισμών και των χωρών υποδοχής τους στην Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει ότι ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων του διεθνούς δικαίου, όπως οι διατάξεις που διέπουν τα προνόμια και τις ασυλίες διπλωματικών αποστολών και προξενικών αρχών τρίτων χωρών, καθώς και διεθνών οργανισμών. Από την άλλη πλευρά, είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι κάθε υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία ο οποίος εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ για συγκεκριμένη δραστηριότητα επεξεργασίας και ανταλλάσσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με τις εν λόγω οντότητες και τους εν λόγω φορείς ή οργανισμούς οφείλει να τηρεί τις διατάξεις του ΓΚΠΔ, περιλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των κανόνων του σχετικά με τις διαβιβάσεις προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς.

4 ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ Η ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΩΝ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΗ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΈΝΩΣΗ

Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας ή οι εκτελούντες την επεξεργασία που υπόκεινται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού, υποχρεούνται να ορίσουν εκπρόσωπο στην Ένωση. Ως εκ τούτου, υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία ο οποίος δεν είναι εγκατεστημένος στην Ένωση αλλά υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ και δεν έχει ορίσει εκπρόσωπο στην Ένωση, ενεργεί κατά παράβαση του κανονισμού.

Η διάταξη αυτή δεν είναι εντελώς νέα διότι στην οδηγία 95/46/ΕΚ προβλεπόταν ήδη παρόμοια υποχρέωση. Βάσει της εν λόγω οδηγίας, η συγκεκριμένη διάταξη αφορούσε υπευθύνους επεξεργασίας οι οποίοι δεν ήταν εγκατεστημένοι στο έδαφος της Κοινότητας και για τους σκοπούς της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσέφευγαν σε μέσα, αυτοματοποιημένα ή όχι, ευρισκόμενα στο έδαφος κράτους μέλους. Ο ΓΚΠΔ επιβάλλει υποχρέωση ορισμού εκπροσώπου στην Ένωση σε κάθε υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία ο οποίος εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 2, εκτός εάν πληροί τα κριτήρια εξαιρέσεως κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 παράγραφος 2. Για λόγους διευκόλυνσης της εφαρμογής της συγκεκριμένης διάταξης, το ΕΣΠΔ θεωρεί αναγκαία την παροχή περαιτέρω καθοδήγησης σχετικά με τη διαδικασία ορισμού, τις υποχρεώσεις εγκατάστασης και τις αρμοδιότητες του εκπροσώπου στην Ένωση βάσει του άρθρου 27.

Αξίζει να σημειωθεί ότι υπεύθυνος επεξεργασίας ή εκτελών την επεξεργασία μη εγκατεστημένος στην Ένωση ο οποίος έχει ορίσει γραπτώς εκπρόσωπο στην Ένωση, σύμφωνα με το άρθρο 27 του ΓΚΠΔ, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 1. Αυτό σημαίνει ότι η παρουσία εκπροσώπου εντός της Ένωσης δεν συνιστά «εγκατάσταση» υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 1.

²⁷ http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf

α) Ορισμός εκπροσώπου

Στην αιτιολογική σκέψη 80 διευκρινίζεται ότι «[ο] εκπρόσωπος θα πρέπει να ορίζεται ρητώς με γραπτή εντολή του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία να ενεργεί εξ ονόματός του όσον αφορά τις υποχρεώσεις τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού». Ο διορισμός του αντιπροσώπου αυτού δεν επηρεάζει την ευθύνη ή τη λογοδοσία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία βάσει του παρόντος κανονισμού. Ο αντιπρόσωπος αυτός θα πρέπει να εκτελεί τα καθήκοντά του ανάλογα με την εντολή που έλαβε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία, μεταξύ άλλων να συνεργάζεται με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές για τυχόν μέτρα που λαμβάνονται προς εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό».

Κατά συνέπεια, η γραπτή εντολή που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 80 διέπει τις σχέσεις και τις υποχρεώσεις μεταξύ του εκπροσώπου στην Ένωση και του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία εκτός της Ένωσης, χωρίς να επηρεάζει ωστόσο την ευθύνη ή τη λογοδοσία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία. Ο εκπρόσωπος στην Ένωση μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο στην Ένωση, το οποίο είναι σε θέση να εκπροσωπεί έναν υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία εγκατεστημένο εκτός της Ένωσης όσον αφορά τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους δυνάμει του ΓΚΠΔ.

Στην πράξη, τα καθήκοντα του εκπροσώπου στην Ένωση μπορούν να ασκούνται βάσει σύμβασης παροχής υπηρεσιών που συνάπτεται με φυσικό πρόσωπο ή οργανισμό και μπορούν, συνεπώς, να αναληφθούν από ευρύ φάσμα εμπορικών και μη εμπορικών οντοτήτων, όπως δικηγορικές εταιρείες, εταιρείες συμβούλων, ιδιωτικές εταιρείες κ.λπ., υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω οντότητες είναι εγκατεστημένες στην Ένωση. Ένας εκπρόσωπος μπορεί επίσης να ενεργεί εξ ονόματος πολλών ενωσιακών υπευθύνων επεξεργασίας και εκτελούντων την επεξεργασία.

Σε περίπτωση που τα καθήκοντα εκπροσώπου αναλαμβάνονται από εταιρεία ή οποιοδήποτε άλλο είδους οργανισμό, συνιστάται να ορίζεται ένα μόνο πρόσωπο ως κύριος αρμόδιος επικοινωνίας και «επικεφαλής» για κάθε εκπροσωπούμενο υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία. Θα ήταν επίσης εν γένει χρήσιμο τα σημεία αυτά να προσδιορίζονται στη σύμβαση παροχής υπηρεσιών.

Βάσει του ΓΚΠΔ, το ΕΣΠΔ επιβεβαιώνει ότι σε περίπτωση που στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ εμπίπτουν περισσότερες από μία δραστηριότητες επεξεργασίας ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία (και δεν έχει εφαρμογή καμία από τις εξαιρέσεις του άρθρου 27 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ), δεν αναμένεται από τον εν λόγω υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία να ορίσει αντίστοιχο αριθμό εκπροσώπων για κάθε χωριστή δραστηριότητα επεξεργασίας που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 2. Το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι τα καθήκοντα του εκπροσώπου στην Ένωση δεν είναι συμβατά με τον ρόλο ενός εξωτερικού υπευθύνου προστασίας δεδομένων («ΥΠΔ») που θα ήταν εγκατεστημένος στην Ένωση. Στο άρθρο 38 παράγραφος 3 προβλέπονται ορισμένες βασικές εγγυήσεις οι οποίες συμβάλλουν στο να διασφαλίζεται ότι οι ΥΠΔ είναι σε θέση να επιτελούν τα καθήκοντά τους με επαρκή βαθμό αυτονομίας εντός του οργανισμού τους. Ειδικότερα, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας ή εκτελούντες την επεξεργασία υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι ο ΥΠΔ «δεν λαμβάνει εντολές για την άσκηση των εν λόγω καθηκόντων [του]». Η αιτιολογική σκέψη 97 προσθέτει ότι οι ΥΠΔ «ανεξάρτητα από το κατά πόσον είναι υπάλληλοι του υπευθύνου επεξεργασίας, θα πρέπει να είναι σε θέση να εκτελούν τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντά τους με ανεξάρτητο τρόπο»²⁸. Η εν λόγω απαίτηση για την εξασφάλιση επαρκούς βαθμού αυτονομίας και ανεξαρτησίας ενός υπευθύνου προστασίας δεδομένων δεν φαίνεται να είναι συμβατή με τα καθήκοντα του εκπροσώπου στην

²⁸ Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 - Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους υπεύθυνους προστασίας δεδομένων, WP 243 rev.01 – εγκεκριμένες από το ΕΣΠΔ.

Ένωση. Πράγματι, ο εκπρόσωπος υπόκειται σε εντολή που λαμβάνει από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία και θα ενεργεί εξ ονόματός του και, επομένως, απευθείας κατ' εντολή του²⁹. Ο εκπρόσωπος λαμβάνει εντολή από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία που εκπροσωπεί και ενεργεί, συνεπώς, εξ ονόματός του κατά την άσκηση των καθηκόντων του, και ως εκ τούτου, ο ρόλος αυτός δεν μπορεί να είναι συμβατός με την εκτέλεση των υποχρεώσεων και των καθηκόντων του υπευθύνου προστασίας δεδομένων με ανεξάρτητο τρόπο.

Επιπλέον, και προς συμπλήρωση της ερμηνείας του, το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει τη θέση που έχει υιοθετήσει ήδη η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 τονίζοντας ότι «[σ]ύγκρουση συμφερόντων μπορεί επίσης να προκύψει, π.χ., σε περίπτωση που ζητηθεί από εξωτερικό υπεύθυνο προστασίας δεδομένων να εκπροσωπεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία ενώπιον των δικαστηρίων σε υποθέσεις που σχετίζονται με ζητήματα προστασίας των δεδομένων»³⁰.

Ομοίως, δεδομένης της πιθανής σύγκρουσης υποχρεώσεων και συμφερόντων σε περιπτώσεις διαδικασίας επιβολής της νομοθεσίας, το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι τα καθήκοντα ενός εκπροσώπου υπευθύνου επεξεργασίας στην Ένωση δεν είναι συμβατά με τον ρόλο του εκτελούντος την επεξεργασία για τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας, ιδίως όταν πρόκειται για τη συμμόρφωση προς τις αντίστοιχες ευθύνες τους.

Παρότι ο ΓΚΠΔ δεν επιβάλλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή στον ίδιο τον εκπρόσωπο καμία υποχρέωση κοινοποίησης του ορισμού του εκπροσώπου σε εποπτική αρχή, το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο α) και το άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο α), στο πλαίσιο των υποχρεώσεων πληροφόρησης που υπέχουν, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας παρέχουν στα υποκείμενα των δεδομένων πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του εκπροσώπου τους στην Ένωση. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, [στη δήλωση περί απορρήτου και] στην εκ των προτέρων πληροφόρηση που παρέχεται στα υποκείμενα των δεδομένων κατά τον χρόνο συλλογής των δεδομένων. Υπεύθυνος επεξεργασίας μη εγκατεστημένος στην Ένωση ο οποίος εμπίπτει, ωστόσο, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 2 και δεν ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων που βρίσκονται στην Ένωση για την ταυτότητα του εκπροσώπου του, αθετεί τις υποχρεώσεις διαφάνειας που υπέχει σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ. Επιπλέον, οι εν λόγω πληροφορίες θα πρέπει να είναι ευπρόσιτες για τις εποπτικές αρχές ώστε να διευκολύνεται η εξασφάλιση επικοινωνίας για λόγους συνεργασίας.

Παράδειγμα 24: Ο ιστότοπος που αναφέρεται στο παράδειγμα 14, με έδρα και διαχείριση στην Τουρκία, προσφέρει υπηρεσίες για τη δημιουργία, επεξεργασία, εκτύπωση και αποστολή εξατομικευμένων οικογενειακών φωτογραφικών άλμπουμ. Ο ιστότοπος είναι διαθέσιμος στην αγγλική, τη γαλλική, την ολλανδική και τη γερμανική γλώσσα και οι πληρωμές μπορούν να πραγματοποιούνται σε ευρώ και λίρες στερλίνες. Στον ιστότοπο δηλώνεται ότι η παράδοση φωτογραφικών άλμπουμ εκτελείται μόνο μέσω ταχυδρομείου στη Γαλλία, στις χώρες της Μπενελούξ και στη Γερμανία. Δεδομένου ότι ο συγκεκριμένος ιστότοπος υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α), ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων πρέπει να ορίσει εκπρόσωπο στην Ένωση.

²⁹ Εξωτερικός ΥΠΔ ο οποίος ενεργεί επίσης ως εκπρόσωπος στην Ένωση δεν θα μπορούσε, για παράδειγμα, να επιτελέσει τα καθήκοντά του εάν λάμβανε εντολή, ως εκπρόσωπος, να γνωστοποιήσει σε υποκείμενο των δεδομένων απόφαση ή μέτρο που έλαβε ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία και που είχε κρίνει, ως ΥΠΔ, ότι δεν συνάδει με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και είχε ταχθεί, συνεπώς, κατά της λήψης της εν λόγω απόφασης ή του εν λόγω μέτρου.

³⁰ Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 - Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους υπεύθυνους προστασίας δεδομένων, WP 243 rev.01 – εγκεκριμένες από το ΕΣΠΔ.

Ο εκπρόσωπος πρέπει να είναι εγκατεστημένος σε ένα από τα κράτη μέλη στα οποία είναι διαθέσιμη η προσφερόμενη υπηρεσία, εν προκειμένω στη Γαλλία, στο Βέλγιο, στις Κάτω Χώρες, στο Λουξεμβούργο ή στη Γερμανία. Το όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου επεξεργασίας και του εκπροσώπου του στην Ένωση πρέπει να αποτελούν μέρος των πληροφοριών που τίθενται στη διάθεση των υποκειμένων των δεδομένων μέσω του διαδικτύου αμέσως μόλις ξεκινήσουν να χρησιμοποιούν την υπηρεσία με τη δημιουργία του φωτογραφικού τους άλμπουμ. Πρέπει επίσης να εμφανίζονται στη γενική δήλωση περί απορρήτου του ιστοτόπου.

β) Εξαιρέσεις από την υποχρέωση ορισμού³¹

Ενώ η εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 2 ενεργοποιεί την υποχρέωση ορισμού εκπροσώπου στην Ένωση για υπευθύνους επεξεργασίας ή εκτελούντες την επεξεργασία εγκατεστημένους εκτός της Ένωσης, στο άρθρο 27 παράγραφος 2 προβλέπεται παρέκκλιση από την υποχρέωση ορισμού εκπροσώπου στην Ένωση σε δύο διαφορετικές περιπτώσεις:

- η επεξεργασία είναι «περιστασιακή, δεν περιλαμβάνει, σε μεγάλο βαθμό, επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων κατά το άρθρο 9 παράγραφος 1 ή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 10» και η εν λόγω επεξεργασία «δεν ενδέχεται να προκαλέσει κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, το πλαίσιο, το πεδίο εφαρμογής και τους σκοπούς της επεξεργασίας».

Συντασσόμενο με τις θέσεις που έχει διατυπώσει προγενέστερα η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29, το ΕΣΠΔ φρονεί ότι μια δραστηριότητα επεξεργασίας μπορεί να θεωρηθεί «περιστασιακή» μόνον εάν δεν ασκείται σε τακτική βάση και λαμβάνει χώρα εκτός του πλαισίου της συνήθους λειτουργίας ή δραστηριότητας του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία³².

Επιπλέον, παρότι ο ΓΚΠΔ δεν ορίζει τι συνιστά επεξεργασία μεγάλης κλίμακας, η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 έχει συστήσει σε προγενέστερο χρόνο –στις κατευθυντήριες γραμμές της WP243 σχετικά με τους υπεύθυνους προστασίας δεδομένων (ΥΠΔ)– να λαμβάνονται συγκεκριμένα υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες όταν επιχειρείται να προσδιοριστεί αν η επεξεργασία διενεργείται σε μεγάλη κλίμακα ή όχι: ο αριθμός των εμπλεκόμενων υποκειμένων των δεδομένων, είτε ως συγκεκριμένος αριθμός είτε ως ποσοστό επί του συναφούς πληθυσμού· ο όγκος των δεδομένων και/ή το εύρος των διαφόρων στοιχείων δεδομένων που υφίστανται επεξεργασία· η διάρκεια ή ο μόνιμος χαρακτήρας της δραστηριότητας επεξεργασίας δεδομένων· η γεωγραφική έκταση της δραστηριότητας επεξεργασίας³³.

Τέλος, το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι η εξαίρεση από την υποχρέωση ορισμού σύμφωνα με το άρθρο 27 αναφέρεται σε επεξεργασία «που δεν ενδέχεται να προκαλέσει κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων»³⁴ και, ως εκ τούτου, η εξαίρεση δεν περιορίζεται στην επεξεργασία που δεν ενδέχεται να προκαλέσει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις

³¹ Μέρος των κριτηρίων και της ερμηνείας που αναφέρονται στο έγγραφο WP243 rev.1 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 (Υπεύθυνος προστασίας δεδομένων) –εγκεκριμένο από το ΕΣΠΔ– μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για τις εξαιρέσεις από την υποχρέωση ορισμού.

³² Έγγραφο θέσης της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τις εξαιρέσεις από την υποχρέωση τήρησης αρχείων των δραστηριοτήτων επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 5 του ΓΚΠΔ.

³³ Κατευθυντήριες γραμμές της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τους υπεύθυνους προστασίας δεδομένων, οι οποίες εγκρίθηκαν στις 13 Δεκεμβρίου 2016, όπως αναθεωρήθηκαν στις 5 Απριλίου 2017, WP 243 rev.01 – εγκεκριμένες από το ΕΣΠΔ.

³⁴ Άρθρο 27 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ.

ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 75, κατά την αξιολόγηση των κινδύνων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων, θα πρέπει να εξετάζεται τόσο η πιθανότητα όσο και η σοβαρότητα των κινδύνων·

ή

) η επεξεργασία διενεργείται από «δημόσια αρχή ή φορέα».

Ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας εγκατεστημένης εκτός της Ένωσης ως «δημόσια αρχής ή φορέα» θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο συγκεκριμένης και κατά περίπτωση αξιολόγησης από τις εποπτικές αρχές³⁵. Το ΕΣΠΔ επισημαίνει ότι λόγω της φύσης των οικείων καθηκόντων και αποστολών τους, οι περιπτώσεις στις οποίες μια δημόσια οντότητα ή φορέας σε τρίτη χώρα θα πρόσφερε προϊόντα ή υπηρεσίες σε υποκείμενα των δεδομένων στην Ένωση ή θα παρακολουθούσε τη συμπεριφορά τους εντός της Ένωσης ενδέχεται να περιορίζονται.

γ) Εγκατάσταση σε ένα από τα κράτη μέλη όπου βρίσκονται τα υποκείμενα των δεδομένων των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία

Το άρθρο 27 παράγραφος 3 προβλέπει ότι «[ο] εκπρόσωπος είναι εγκατεστημένος σε ένα από τα κράτη μέλη όπου βρίσκονται τα υποκείμενα των δεδομένων, των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία σε σχέση με προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών προς αυτά ή των οποίων η συμπεριφορά παρακολουθείται». Σε περιπτώσεις στις οποίες σημαντικό ποσοστό των υποκειμένων των δεδομένων των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία βρίσκεται σε συγκεκριμένο κράτος μέλος, το ΕΣΠΔ συνιστά, ως ορθή πρακτική, ο εκπρόσωπος να είναι εγκατεστημένος στο ίδιο κράτος μέλος. Ωστόσο, ο εκπρόσωπος πρέπει να παραμένει ευπρόσιτος για τα υποκείμενα των δεδομένων στα κράτη μέλη στα οποία δεν είναι εγκατεστημένος και όπου προσφέρονται οι υπηρεσίες ή τα προϊόντα ή όπου παρακολουθείται η συμπεριφορά.

Το ΕΣΠΔ επιβεβαιώνει ότι το κριτήριο για την εγκατάσταση του εκπροσώπου στην Ένωση είναι η γεωγραφική θέση των υποκειμένων των δεδομένων των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία. Ο τόπος της επεξεργασίας, ακόμη και από εκτελούντα την επεξεργασία εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, δεν αποτελεί εν προκειμένω σημαντικό παράγοντα για τον προσδιορισμό της γεωγραφικής θέσης της εγκατάστασης του εκπροσώπου.

Παράδειγμα 25: Μια ινδική φαρμακευτική εταιρεία, η οποία δεν διαθέτει επιχειρηματική παρουσία ούτε εγκατάσταση στην Ένωση και υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2, είναι χορηγός κλινικών δοκιμών που διεξάγονται από ερευνητές (νοσοκομεία) στο Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες. Η πλειονότητα των ασθενών που συμμετέχουν στις κλινικές δοκιμές βρίσκονται στο Βέλγιο.

Η ινδική φαρμακευτική εταιρεία, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται να ορίσει εκπρόσωπο στην Ένωση εγκατεστημένο σε ένα από τα τρία κράτη μέλη όπου ασθενείς, ως υποκείμενα των δεδομένων, συμμετέχουν στην κλινική δοκιμή (Βέλγιο, Λουξεμβούργο ή Κάτω Χώρες). Δεδομένου ότι

³⁵ Ο ΓΚΠΔ δεν ορίζει τι συνιστά «δημόσια αρχή ή φορέα». Το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι η εν λόγω έννοια πρέπει να ορίζεται βάσει του εθνικού δικαίου. Συνεπώς, στις δημόσιες αρχές και φορείς περιλαμβάνονται οι εθνικές, οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές, αλλά η έννοια –βάσει των εφαρμοστέων νομοθεσιών– συμπεριλαμβάνει συνήθως ευρύ φάσμα και άλλων φορέων που διέπονται από τις διατάξεις του δημόσιου δικαίου.

οι περισσότεροι ασθενείς είναι μόνιμοι κάτοικοι του Βελγίου, συνιστάται ο εκπρόσωπος να είναι εγκατεστημένος στο Βέλγιο. Στην περίπτωση αυτή, ωστόσο, ο εκπρόσωπος στο Βέλγιο θα πρέπει να είναι ευπρόσιτος για τα υποκείμενα των δεδομένων και τις εποπτικές αρχές στις Κάτω Χώρες και το Λουξεμβούργο.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο εκπρόσωπος στην Ένωση θα μπορούσε να είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος του χορηγού στην Ένωση, σύμφωνα με το άρθρο 74 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 536/2014 για τις κλινικές δοκιμές, υπό την προϋπόθεση ότι δεν ενεργεί ως εκτελών την επεξεργασία για λογαριασμό του χορηγού της κλινικής δοκιμής, ότι είναι εγκατεστημένος σε ένα από τα τρία κράτη μέλη και ότι αμφότερα τα καθήκοντα διέπονται από και ασκούνται σύμφωνα με κάθε νομικό πλαίσιο.

δ) Υποχρεώσεις και αρμοδιότητες του εκπροσώπου

Ο εκπρόσωπος στην Ένωση ενεργεί εξ ονόματος του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία όσον αφορά τις υποχρεώσεις που υπέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία βάσει του ΓΚΠΔ. Αυτό συνεπάγεται κυρίως τις υποχρεώσεις που αφορούν την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, και σε αυτό το πλαίσιο και όπως έχει ήδη αναφερθεί, την παροχή της ταυτότητα και των στοιχείων επικοινωνίας του εκπροσώπου στα υποκείμενα των δεδομένων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13 και 14. Παρότι δεν είναι ο ίδιος υπεύθυνος για τη συμμόρφωση προς τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, ο εκπρόσωπος πρέπει να διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των υποκειμένων των δεδομένων και του εκπροσωπούμενου υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 30, ο εκπρόσωπος του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία υποχρεούται ειδικότερα να τηρεί αρχείο των δραστηριοτήτων επεξεργασίας για τις οποίες είναι υπεύθυνος ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία. Το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι ενώ η τήρηση του εν λόγω αρχείου συνιστά υποχρέωση που επιβάλλεται τόσο στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία όσο και στον εκπρόσωπο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία που δεν είναι εγκατεστημένος στην Ένωση είναι υπεύθυνος για το βασικό περιεχόμενο και την επικαιροποίηση του αρχείου και πρέπει να παρέχει ταυτόχρονα στον εκπρόσωπό του όλες τις ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες ώστε ο εκπρόσωπος να είναι επίσης σε θέση να τηρεί και να καθιστά διαθέσιμο το αρχείο ανά πάσα στιγμή. Παράλληλα, ο εκπρόσωπος υπέχει ίδια ευθύνη να είναι σε θέση να παρέχει το αρχείο σύμφωνα με το άρθρο 27, π.χ. όταν απευθύνεται σε εκείνον εποπτική αρχή βάσει του άρθρου 27 παράγραφος 4.

Όπως διευκρινίζεται στην αιτιολογική σκέψη 80, ο εκπρόσωπος αυτός θα πρέπει επίσης να εκτελεί τα καθήκοντά του ανάλογα με την εντολή που έλαβε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία, μεταξύ άλλων να συνεργάζεται με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές για τυχόν μέτρα που λαμβάνονται προς εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τον κανονισμό. Αυτό σημαίνει στην πράξη ότι μια εποπτική αρχή μπορεί να επικοινωνεί με τον εκπρόσωπο για οποιοδήποτε θέμα το οποίο αφορά τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία εγκατεστημένου εκτός της Ένωσης και ότι ο εκπρόσωπος πρέπει να είναι σε θέση να διευκολύνει κάθε ανταλλαγή πληροφοριών ή διαδικασιών μεταξύ μιας αιτούσας εποπτικής αρχής και ενός υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία εγκατεστημένου εκτός της Ένωσης.

Κατά συνέπεια, και με τη συνδρομή μιας ομάδας εάν κρίνεται αναγκαία, ο εκπρόσωπος στην Ένωση πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνεί με τα υποκείμενα των δεδομένων και να συνεργάζεται με τις εμπλεκόμενες εποπτικές αρχές κατά τρόπο αποτελεσματικό. Αυτό σημαίνει ότι η εν λόγω επικοινωνία θα πρέπει καταρχήν να πραγματοποιείται στη γλώσσα ή στις γλώσσες που χρησιμοποιούν οι εποπτικές αρχές και τα υποκείμενα των δεδομένων ή, σε περίπτωση που η επικοινωνία στις γλώσσες

αυτές συνιστά δυσανάλογη προσπάθεια, ο εκπρόσωπος θα πρέπει να χρησιμοποιεί άλλα μέσα και τεχνικές προκειμένου να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική επικοινωνία. Ως εκ τούτου, η διαθεσιμότητα εκπροσώπου είναι καίριας σημασίας για την εξασφάλιση της δυνατότητας των υποκειμένων των δεδομένων και των εποπτικών αρχών να επικοινωνούν εύκολα με τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία που είναι εγκατεστημένος εκτός ΕΕ. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 80 και το άρθρο 27 παράγραφος 5, ο ορισμός εκπροσώπου στην Ένωση δεν επηρεάζει την ευθύνη και τη λογοδοσία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία δυνάμει του ΓΚΠΔ και δεν θίγει τις προσφυγές οι οποίες μπορούν να ασκηθούν κατά του ίδιου του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία. Ο ΓΚΠΔ δεν προβλέπει την αντικατάσταση της ευθύνης που υπέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία από αντίστοιχη ευθύνη του εκπροσώπου του στην Ένωση.

Ωστόσο, είναι σκόπιμο να επισημανθεί ότι η θέσπιση της έννοιας του εκπροσώπου αποσκοπούσε ακριβώς στη διευκόλυνση της σύνδεσης με τους υπευθύνους επεξεργασίας ή τους εκτελούντες την επεξεργασία που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ, καθώς και της εξασφάλισης της αποτελεσματικής επιβολής του ΓΚΠΔ έναντι των εν λόγω υπευθύνων επεξεργασίας ή εκτελούντων την επεξεργασία. Για τον σκοπό αυτόν, επιδιώχθηκε η παροχή της δυνατότητας στις εποπτικές αρχές να κινούν διαδικασίες επιβολής της νομοθεσίας μέσω του οριζόμενου εκπροσώπου από τους υπευθύνους επεξεργασίας ή τους εκτελούντες την επεξεργασία που δεν είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται η δυνατότητα των εποπτικών αρχών να επιβάλλουν στον εκπρόσωπο διορθωτικά μέτρα ή διοικητικά πρόστιμα και κυρώσεις που επιβάλλονται στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή στον εκτελούντα την επεξεργασία που δεν είναι εγκατεστημένος στην Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 2 και το άρθρο 83 του ΓΚΠΔ. Ωστόσο, η δυνατότητα άμεσου καταλογισμού ευθύνης σε εκπρόσωπο περιορίζεται στις άμεσες υποχρεώσεις που υπέχει ο ίδιος, όπως αναφέρονται στο άρθρο 30 και στο άρθρο 58 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ.

Το ΕΣΠΔ επισημαίνει περαιτέρω ότι το άρθρο 50 του ΓΚΠΔ αποσκοπεί κυρίως στη διευκόλυνση της επιβολής της νομοθεσίας σε σχέση με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς και ότι εξετάζεται επί του παρόντος η ανάπτυξη πρόσθετων μηχανισμών διεθνούς συνεργασίας επί του θέματος αυτού.